

Slipper ikke inn

etter klokka 22
og i helgene

Mange av Universitetets studenter har ikke adgang til lesesaler og datarom utenom åpningstidene. – Det er for dårlig at vi ikke har tilgang døgnet rundt når studentene på Mat-nat har det, mener student Tor Espen Olausen ved Norges Fiskerihøgskole.

Side 8 og 9

Studentstyre- lederen går av

Side 4 og 5

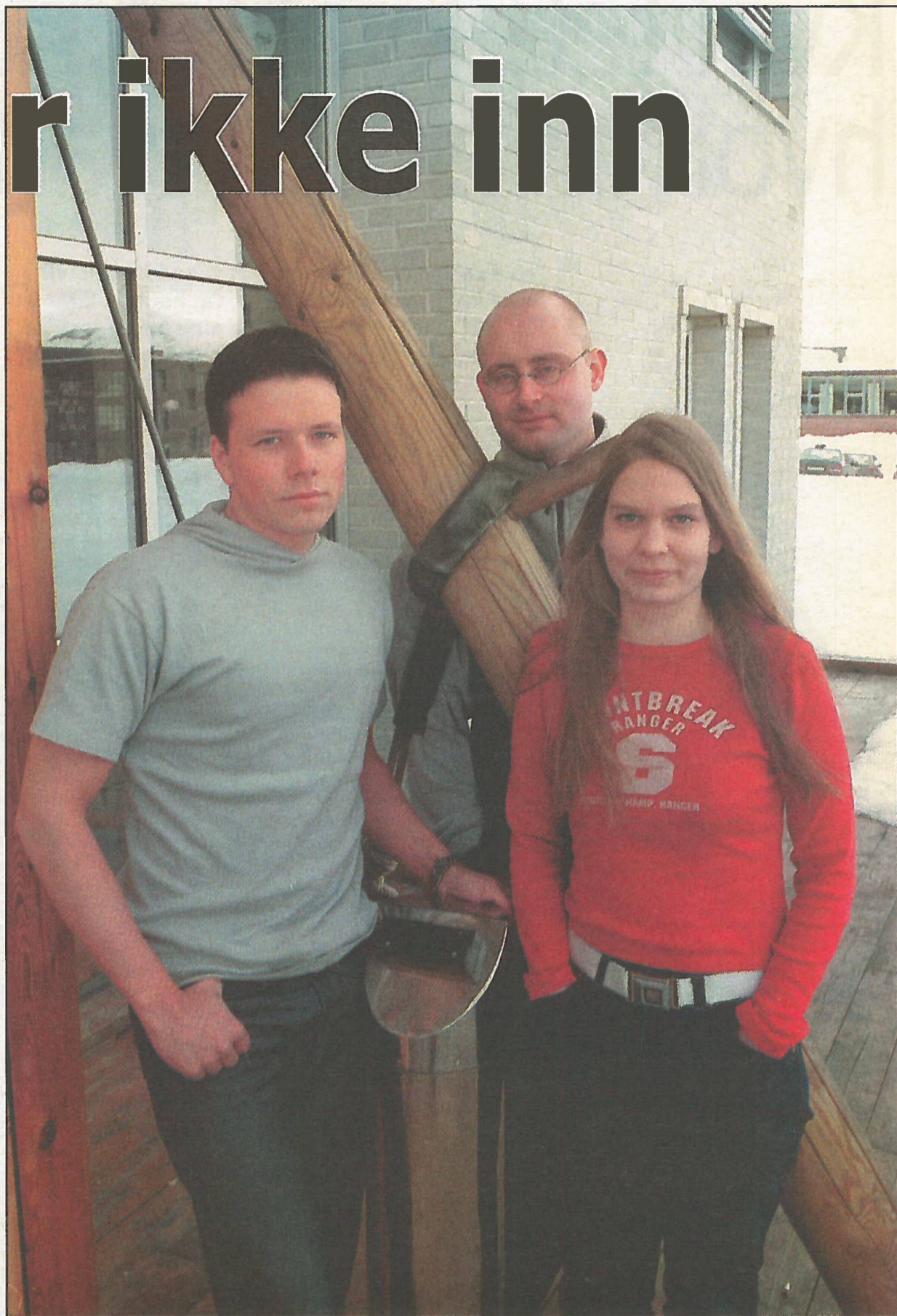

Foto AUDUN RUNDBERG

Byen med én turistattraksjon

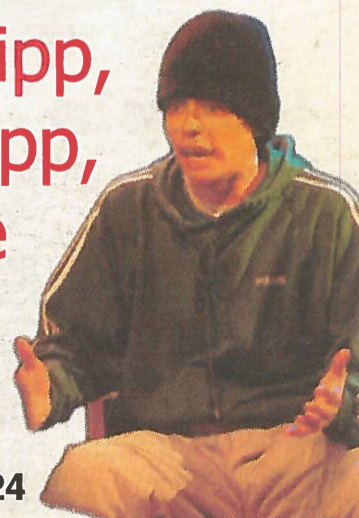
Murmansk likner på mange måter en vestlig by. Likevel er alt ekstremt annerledes.

Parentes side 18 og 19

Snipp, snapp, snute

Eventyr-
festivalen er
over.

Side 21 og 24

Asbjørn I. Bartnes, stud. philol., tar for seg språkbruken i regjeringens Stortingsmelding *Gjør din plikt - krev din rett*.

Kvalitet, kvalitet, hvorfor er du kvantitet?

"Hva er et navn? Den blomst vi kaller rose, vil dufte liflig uten rosens navn. Og het han ikke Romeo, ville Romeo beholde sine kjære fortrinn uten det navn han bærer." (Fra Romeo og Julie)

Kronikk
Asbjørn I. Bartnes,
stud. philol.

Følelsene i verdens mest berømte balkongmonolog er sterke, men som analyse av forholdet mellom språk og virkelighet, er Julies hjertesukk svak. Det er sjølsagt korrekt at forholdet mellom et ord og den gjenstanden eller egenskapen ordet viser til, er arbitrært – ordet *rose* og den velduftende blomsten har ingenting felles. Likevel er det ikke likegyldig hvilke navn vi bruker ting og fenomener rundt oss. Ordvalget gjenspeiler holdninger og verdigrunnlag hos språkbrukerne i et språksamfunn. Men i forbindelsespunktet mellom språk og virkelighet er det også krefter som trekker i den andre retninga, krefter som bidrar til at språket også *former* holdninger og verdier.

Denne krafta er særlig sterk når det gjelder vår oppfatning av abstrakte fenomener. Ettersom disse ikke kan sanses eller oppleves, er språket vårt eineste verktøy for å oppnå forståelse av disse fenomenene. Vi bruker verktøyet på den måten at vi låner konkrete ord for å forstå de abstrakte; vi relaterer abstrakte fenomener språklig til konkrete ting som tilhører et anna virkelighetsområde.

Den språklige konstruksjonen som forbinder det abstrakte og det konkrete, er metaforen. Og metaforen er langt fra beholdt diktere: Metaforene gjennomsyrrer (sic.) hverdagspråket. For eksempel snakker vi om "å tape tid", "å spare tid" og "å bruke tid". Tilsvarende kan vi snakke om penger: "Å tape penger", "å spare penger" og "å bruke penger". For å forstå det abstrakte fenomenet *tid* låner vi ord fra den konkrete tingen *penger*. På denne måten baserer språkbruken vår seg på den underforståtte metaforen "tid er penger". Vi overfører betydning fra det ene virkelighetsområdet, det konkrete (penger), til det andre virkelighetsområdet, det abstrakte (tida).

Også Stortingsmeldinga *Gjør din plikt - Krev din rett* om kvalitetsreformen i høyere utdanning inneholder metaforer som kan prege vår oppfatning av kunnskap og utdanning.

Om universitetenes og høgskolenes rolle i samfunnet står det blant anna at de skal være "fyrstårn", "kraftsentre" og "spydspisser i samfunnet". Dette er metaforer som beskriver institusjonene med ord henta fra helt andre virkelighetsområder. Og det virkelighetsområdet de fleste av de metaforiske uttrykkene er henta fra, er industrien. Om utdanningsinstitusjonenes rolle står det blant anna: "De skal levere dyktige kandidater innenfor en rekke områder."

På samme måte som meldinga her benevner det abstrakte fenomenet *samfunnsrolle*, benvenner vi i den konkrete verdenen *varer* på samme måte. Ordet "levere" er lånt fra et virkelighetsområde som befatter seg med produksjon. Dette er uttrykt klart også i målsettinger som denne: "Målet er å være best på kvalitet og produktivitet", og i den metaforiske sammensetninga "vektallsproduksjon". Den underliggende metaforen som stortingsmeldinga bygger definisjonen av institusjonenes rolle på, er: "Universiteter og høgskoler er industribedrifter".

En slik definisjon får konsekvenser også for andre begreper, for eksempel *kvalitet*. Sentralt i beskrivelsen av kvaliteten i høyere utdanning er metaforer som *gjennomføringsgrad* og *kvalitetsheving*. *Grad* og *nivå* forutsetter kvantifisering; det abstrakte begrepet *kvalitet* forstås ved hjelp av konkrete størrelser og er dermed redusert til noe målbar: "Kvalitet er effektivitet".

Til tross for dette står det i meldinga at målet ikke er å "tilpasse oss markeds-kreftene". Like fullt har språkbruken gjort det, og på samme måte som vårt forhold til tid påvirkes av vårt forhold til penger, påvirkes vårt forhold til utdanning av de forventninger vi har til industriens og markedsliberalismens profittoorienterte effektivitetsideal. Slik er språkets iboende kraft: Sterk nok til å knuse hjerter, bøye verb – og forandre verden.

P.S. Hvor vidt innføringa av gradsbe-nevnelser *bachelor*, ungar, vil påvirke studenters utsikter til giftermål og syn på ekteskapet, er usikkert. Romeo, for eksempel, døde *av* gift, ikke *u*-gift. På tross av navnet.

Illustrasjon JON TERJE EITERÅ

Utopia

Ansvarlig redaktør:
Trine Andreassen

Fung. kultureddaktør:
Erlend Paasche

Fotoansvarlig:
Jon Terje Eiterå

Desksjef:
Audun Rundberg

IT-ansvarlig:
Mathis Fenne

Sivilarbeider:
Øyvind Olsen

Redaksjonen:
Kristen Brandser
André Bruun
Stine Bøe
Kristin Danielsen
Christoffer Eillfisen
Tone Evensen
Atle Isaksen
Gry Johansen
Mariann S. Karlsen
Stine Larsen

Anna Klara Måseide
Marianne Nielssen
Silje H. Ryvold
Margrete Vik
Jeanette Åsheim

Adresse:
Universitetet i Tromsø
Hovedgården
9037 Tromsø

Telefon:
77 64 53 66

Faks:
77 64 51 99

E-post:
utopia@utopia.no

Internett:
www.utopia.no

Annonsepriser:
Kontakt oss for tilbud
annonse@utopia.no

Opplag:
5000

Neste deadline:
3. mai 2001

Neste utgivelse:
9. mai 2001

Trykk:
Troms avistrykk

ISSN:
0806-9611

Utopia er et organ for studentene i Tromsø. Avisa gis ut med støtte over semesteravgiften.

I år er det 20 år siden de første tilfellene av AIDS ble oppdaget. Til nå har sykdommen tatt livet av 21,8 millioner mennesker.

Uhyggelig jubileum

New York Times, juli 1981:
"41 homofile rammet av sjelden kreftform (...) Det er ingen mistanke om at sykdommen er smittsom"

Kommentar

Trine Andreassen

I 1981 begynte en sykdom å snike seg inn i homofile amerikaneres kropp og ta livet av dem. Få måneder seinere erklærte amerikanske myndigheter at "homo-kreften" var en epidemi. Ingen ante hva følgene ville bli.

"Sjelden kreftform"

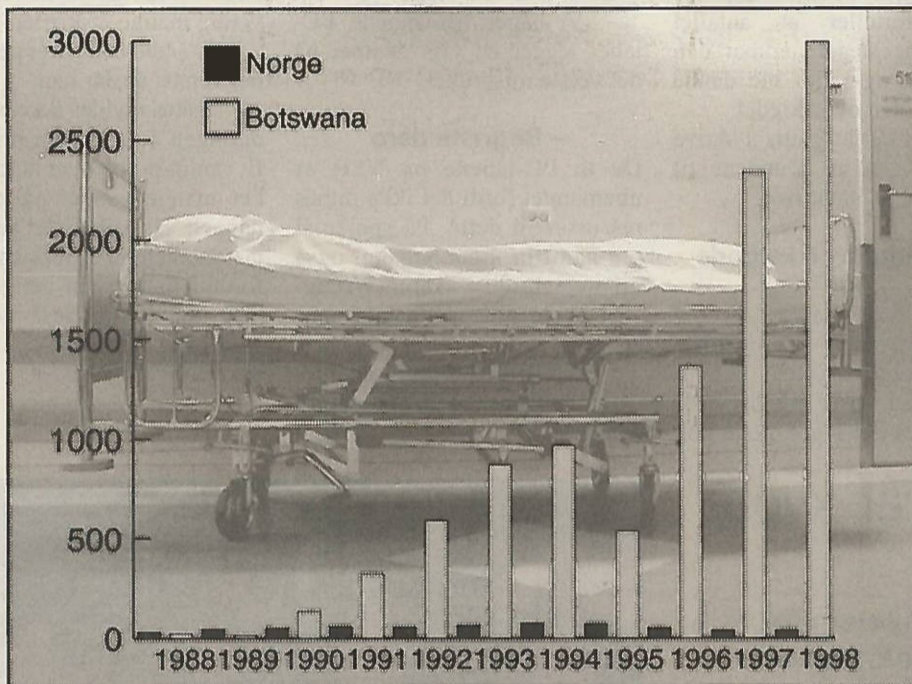
"Kreften" som rammet homofile menn, ble kalt Kaposi sarcoma. "Denne sjeldne kreftformen fører ofte raskt til døden. Den opptrer som fiolette merker på huden, infiserer lymfekjertlene og kan spre seg til hele kroppen. Alle ofrene er menn i alderen 26 til 51", skrev New York Times.

Fri sex

Forskerne hadde mistanke om at den mystiske sykdommen hadde sammenheng med seksuelt overførte sykdommer. Å si nei til fri sex og mange partnere både for heterofile og homofile, ville imidlertid bli oppfattet som reaksjonært og puritansk i dette miljøet.

HIV oppdaget

I september 1982 ble sykdommen for første gang omtalt som AIDS (Acquired Immunodeficiency Syndrome) av det amerikanske instituttet for folkehelse. To år etter fant forskere endelig ut at viruset HIV (Human Immunodeficiency Virus) var årsaken til AIDS.

KONTRAST: Antall rapporterte tilfeller av AIDS i Norge og Botswana. (Kilde: UNAIDS).

En million barn med HIV

HIV-/AIDS-epidemien har i april 2001 blitt dramatisk stor i global sammenheng. FNs AIDS-program beregner at 33,6 millioner mennesker lever med HIV-infeksjon, og ifølge Verdens helseorganisasjon har mer enn én million barn HIV.

Eksplasjon i 1984

Her til lands lever rundt 1.500 mennesker med HIV, og hvert år smittes om lag 80 personer.

Ifølge Tidsskrift for Den norske lægeforening, viser hepatitt-epidemiene at stoffmisbrukere deler sprøyter i stor utstrekning. Dersom ei sprøyte med HIV-infisert blod går på rundgang, kan flere hundre tilfeller av HIV på ny oppstå. Bare et lite feilsteg kan gjøre at utbredelsen av HIV blir stor også i Norge. Derfor er det fortsatt viktig å dele ut rene sprøyter.

Dyre medisiner

Legemiddelindustrien ser ut til å prioritere profit. I mars startet en rettssak der verdens største legemiddelprodusent,

GlaxoSmithKline, vil hindre Sør-Afrika i å importere billige medisiner. GlaxoSmithKline har møtt en storm av kritikk for at de overpriser sine medikamenter og hindrer fattige land i å lage billige kopier. Dyre medisiner gjør at AIDS-syke i fattige land ikke får medisinsk hjelp. I dag koster ett års behandling med disse såkalte antiretrovirale medikamentene mellom 90.000 og 132.000 kroner per pasient, skriver ukeavisa Mail & Guardian. En produsent i Thailand mener de kan presse prisen ned i 1.540 kroner.

Profitt framfor menneskeverd

Så lenge legemiddelindustrien tenker penger framfor menneskeverd, har AIDS og HIV overtaket. Politikere og helseorganisasjoner må spre informasjon om smittefare og legge press på legemiddelindustrien, slik at det legges hindringer i veien for HIV-epidemien. Nå når vi veit hvordan HIV smitter, finnes ingen unnskyldning for å ikke gjøre sitt beste for å stoppe sykdommen.

Trekker sørover

■ Studentstyreleder Mats Larssen skal pakke koffertene, feste sikkerhetsbeltene og flytte til Oslo. Han vil ta plass hos Norsk Studentunion (NSU) sentralt. Dermed står studentstyret uten leder. Det er ikke bra å forlate sin post etter halvgjort jobb. Men det veit sikkert Mats Larssen, og han har gjort sin prioritering.

■ Studentstyret i Tromsø klarer å stille kandidater til ledervervet. Nestleder Hilde Karen Ofte er villig til å ta over spakene. NSU, på sin side, klarte knapt å fylle plassene i sitt arbeidsutvalg. Da er det bedre at studentstyret i Tromsø skifter leder enn at NSU har et halvfullt arbeidsutvalg.

■ Lederskiftet vil ganske sikkert medføre brudulje og uenighet i studentstyret. Det er usikkert om nestlederen automatisk skal rykke opp eller ikke. Bra er det uansett at nestlederen er villig til å stille opp.

■ Det er ikke vanskelig å forstå Mats Larssens valg. Når han tar av mot Oslo, klatrer han et steg høyere opp på karrierestigen.

■ Dessuten får Tromsø en representant i NSUs AU. Det er ikke hverdagskost. Vår nåværende studentstyreleder vil bli omringet av kun Oslo-studenter når han ankommer sin nye arbeidsplass. NSUs nye leder studerer ved Universitetet i Oslo (UiO), og sammen med seg har han nok en UiO-student og en student fra Arkitektthøgskolen i Oslo. Det er uttrykk for en kraftig sentralisering. Det er svært positivt at Tromsø nå får en av stolene, slik at Tigerstads-NSU-et blir iblandet oppfatninger fra den andre enden av landet. Forhåpentligvis vil Mats Larssen holde god kontakt med sine tidligere kolleger i Tromsø også etter at han har plassert skosålene på Gardermoen.

T-skjorte til begjær

Det er åpenbart populært å fly for tida, og Braathens "Jeg kan fly"-t-skjorter har skapt engasjement blant Tromsøs befolkning. Folk overnattet i soveposer på flyplassen flere døgn før salget startet. Kanskje salg av "Jeg kan stemme"-t-skjorter er nøkkelen til suksess på urnevalget til høsten?

Utopia for...

25 år siden

I 1974 satte styret i samskipnaden ned en komite som het: Plankomite for daghjem på Storsskogåsen! Følgende satt (sitter?) i komiteen: Førskolelærer Else Frilseth Nielsen (formann), student Anne Lise Sørstad, student Hanne Waalen og planlegger Ingebjørg Hage. Har denne komiteen i det hele tatt blitt satt i arbeid? eller har administrasjonen i samskipnaden sabotert styrets vedtak? En oppnevner vel ikke bare en komite, og så glemmer det- eller gjør man det?

Hentet fra artikkelen *Etterlysning*

10 år siden

Den 17 år gamle Eugenia Alexejenko er verdens raskeste leser. Den unge jenta leser 1200 sider på bare 10 minutter. Det som begrenser hennes leseferdighet er tiden det tar å bla om sidene. Forskere ved Moskvas Akademi sier at i tester som er foretatt leste Eugenia opptil 416 250 ord i minuttot. Hennes hukommelse er ekstremt godt utviklet. Hun har tilnærmet fotografisk evne til å huske det hun har lest. Hvem skulle ikke likt å ha slike evner.

Hentet fra artikkelen *Verdens raskeste leser*

Kan bli begrensninger

UiTø-studentene er ivrige brukere av utskrifts-knappen på PC-labene. – Mye av det som skrives ut er faglig irrelevant, sier Stig Wennevold, prosjektleder for Student IT-prosjektet. Han ønsker begrensninger.

Tekst MARIANNE NIELSSEN
Foto JON TERJE EITERÅ

– På de tre sentrale PC-labene på Universitetsbiblioteket som Student IT har ansvaret for, er det ennå ikke innført noen restriksjoner på utskrifter, men diskusjonen er oppe en til to ganger i semesteret, sier Wennevold.

100 sider kakeoppskrifter

– Vi har vurdert en ordning med betjente skrivere, der termvaktten henter og deler ut utskriftene. Dette ville vel gi et visst sosialt press på de som vil printe ut 100 sider kakeoppskrifter, smiler han.

Overforbruk

Magne Wrengsted, IT-konsulent ved Norges Fiskerihøgskole (NFH), forteller at antallet utskrifter har steget merkbart den siste tiden, og i fjor ble denne budsjettposten overskredet.

– Det at det er gratis å skrive ut, er nok en av grunnene til overforbruket, antar han.

– Løsningene ikke gode nok

– Det blir hele tiden en avveing mellom hvor mye det vil koste å innføre et slikt system og hvor mye vi kan spare på det. For tiden finnes det ingen gode nok

tekniske løsninger som kan fungere på hele campus, beklager Wennevold, men legger til:

– Vi håper bemannede PC-labber legger en viss demper på det verste misbruket.

– Begrens dere

De to PC-labene på NFH er ubemannet fordi det ikke finnes ressurser til dette. På spørsmål om han tror årets budsjett også vil overskrides, svarer Wrengsted at de nok må betale uansett.

– Vi kan bare oppfordre folk til å begrense seg, bemerker han.

Flere tusen utskrifter

Knut Anders Larsen, termvakt på Nightfall, bekrefter at det blir tatt veldig mange utskrifter.

– 2-3.000 utskrifter per dag på det verste, anslår han.

– Dette skyldes ikke bare vurderingen av hva som printes ut. Et vanlig problem er at folk trykker mange ganger på printerknappen. Hvis ikke det skjer noe, ta kontakt med en termvakt, oppfordrer han. Noen ganger kommer utskriftene også ut på en annen datalab, på grunn av gale innstillinger på PC-en.

Høgskolestudenter får kvote

Høgskolen har delvis innført et system for å begrense studentenes papirbruk. Der er studentene utstyrt med utskriftskort.

– Vi har et kortsystem på printerne på avdelingene for ingeniørfag og kunstfag, forteller IT-sjef Nils Johan Lygnes ved Høgskolen i Tromsø. Dermed må studentene dra et kort for å få tatt utskrift, og dette blir belastet utskriftskontoen deres.

– Ved disse mindre avdelingene er det lettere å holde oversikten og administrere ordningen. Men på de større avdelingene, helsefag for eksempel, blir dette for dyrt og komplisert å gjennomføre, bemerker Lygnes.

– Skriverne går i ett

– Vi mangler oversikt over antallet utskrifter og hva som skrives ut, men det er klart mye bare er tull. Stadig vurderer vi å innføre kvoteordninger i større grad. Det beste hadde vært software som kunne telle opp utskriftene, mener Lygnes. Han forteller at de har lite bemanning på labene.

– Men på avdeling for ingeniørfag er de bemannet av en driftsgruppe bestående av data-studenter. Dette har fungert relativt bra.

HAR PAPIRKVOTE: Studentene Solveig Sandnes, Elin Jakola, Elin Dragøy Mortensen og Marit Langgård er fornøyde med ordninga på HiTø.

Får kvote

Studentene Solveig Sandnes, Elin Jakola, Elin Dragøy Mortensen og Marita Langgård ved Avdeling for Ingeniør og økonomifag, er fornøyd med kvoteordningen.

– Vi får en kvote på 500

utskrifter i semesteret som kan oppdateres én gang ved behov, forteller Sandnes. Etter dette må de betale en krone per utskrift de tar. En materialavgift på 100 kroner i semesteret er inkludert i semesteravgiften.

KAN BLI INNSTRAMMING: – Vi har

Statsministaren på vitjing

Under si friarferd i Nord-Noreg gjesta statsminister Jens Stoltenberg Universitetet i Tromsø. Han forsvarte momsaukinga i kantiner og på trening.

Tekst ANNA KLARA MÅSEIDE
Foto GRY JOHANSEN

Høvet til vitjinga var den årlege konferansen til Fiskeri- og havbruksnæringa si landsforeining (FHL) onsdag 4. april.

Auka stipend

Regjeringa går inn for å auke stipendandelen. På spørsmål om kva "auka stipenddel" eigentleg tyder for studentane, svarte Stoltenberg oppløftande:

– Inga regjering har nokon

gang auka stipenddelen i den grad vi gjer no. Resultatet av denne reforma vil bli 1.000 kroner ekstra i månaden i stipend.

Momsen finansierer andre

På same tid vil regjeringa ha moms på kantiner og trening.

– Grunnen til momsauking i kantine og på trening ligg i det faktum at vi treng pengar for å finansiere blant anna andre institusjonar i Noreg, til dømes barnehagar og aldersheimar, forsvarte Stoltenberg.

Elin Isaksen i Studentstyret er ikkje eintydig begeistra for det statsminister Stoltenberg har å melde.

– Forskriftene kjem i mai, med andre ord på eit tidspunkt da fles-teparten av studentane er meir enn nok opptekne med eksamenar, forklarar Isaksen.

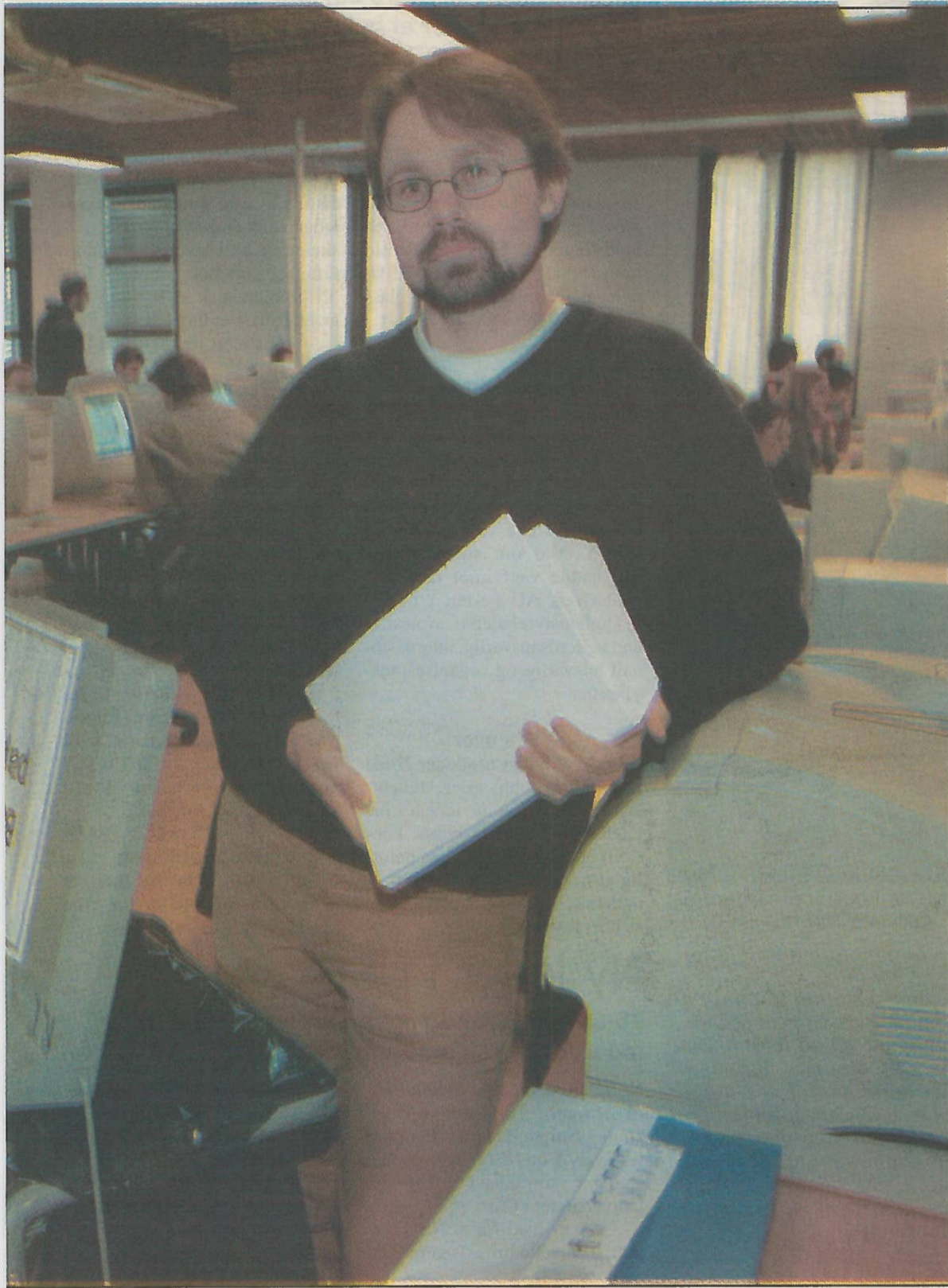
– Dette er nok litt planlagt strategi. Med andre ord vert den endelege avklaringa utsett til semesteret er over, for så å overraske studentane når semesteret startar på ny, seier ho.

UEINIGE: Statsminister Jens Stoltenberg og velferdsansvarlig Elin Isaksen i Studentstyret dansar ikkje i takt.

på utskrifter

vurdert en ordning med betjente skrivere, sier Stig Wennevold, prosjektleder for Student IT-prosjektet.

Studentmiljø på CD-ROM

Universitetet, Høgskolen, Studentsamskipnaden og Tromsø kommune har inngått et samarbeid i regi av *Studentbyen Tromsø* om å lage en CD-ROM for å lokke nye studenter til byen.

Tekst ØYVIND OLSEN

Nina Sjømo representerte Studentsamskipnaden på pressekonferansen på Driv 20. april.

– Dette er et rekrutteringssamarbeid som har gått over tre år, og produksjonen av denne CD-ROM-en er den største satsningen hittil, fortalte Sjømo.

Rekruttere studenter

Formålet med CD-ROM-en er å rekruttere mest mulig studenter til Tromsø.

Rachel Jakhelln fra Universitetet i Tromsø forklarte:

– Rekrutteringssituasjonen i Tromsø tilspisser seg. Vi ønsker å demme opp for en studentflukt sørover, samt markedsføre fradrettede studier.

Istedenfor å bruke et profesjonelt reklamebyrå, har *Studentbyen Tromsø* inngått et samarbeid med Tromsø-firmaet Arc giraff ANS.

– Deres tilbud lå lavest i pris,

samtidig som firmaet er drevet av gamle og nåværende studenter ved UiTø med gode kontakter innad i studentmiljøet, påpekte Jakhelln.

Likeså bra som andre

Roald E. Hansen representerte Høgskolen i Tromsø.

– Målgruppen for dette prosjektet er ungdom fra 18 til 24 år. Vi vil på en spennende måte fortelle at Tromsø er en likeså bra universitets- og høgskoleby som en del andre byer, men den er i Nord-Norge og gir mange muligheter utenom studiene, poengterte Hansen. Han fortalte om en tabloid presentasjon med bilder, mye bruk av musikk, video, animasjon og grafikk.

– CD-ROM-en vil ha spennende navigasjonsmuligheter og linker til viktige Internett-sider, samt en del humor i presentasjonen.

Like over nyttår skal CD-ROM-en være ferdig.

To nye kvinnelige professorer

Universitetet i Tromsø har fått midler til to kvinneprofessorater. – Flott, erklærer en fornøyd rektor Tove Bull.

Tekst TRINE ANDREASSEN

Dette er resultat av at Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet har fordelt 20 professorater øremerket kvinner til landets fire universiteter og sju høgskoler.

– Vi trenger flere kvinner. Dette initiativet er absolutt velkomment, sier Tove Bull.

Universitetet velger selv innenfor hvilke fagområder de to nye stillingene skal komme

GLAD: Tove Bull ønsker de nye kvinneprofessoratene velkommen.

og skal rådføre seg med dekanene før ei beslutning tas.

– Regjeringen har som mål på sikt å få til ei betydelig økning av antall kvinnelige tilsatte i vitenskapelige toppstillinger, og denne tildelingen er et skritt på vei i denne prosessen, sier statsråd Trond Giske i ei pressemelding.

Stoltenberg møtte studentar

SAMAN MED STUDENT-ANE:

Jens Stoltenberg satte seg ned ved ei gruppe psykologistudentar i Hovudgården.

Jens Stoltenberg speida forventningsfullt utover lokalet da han onsdag 4. april entra kantina på Hovudgården. Med eitt gjekk han med taktfaste steg rett bort til ei gruppe psykologistudentar som sat og kollokverte.

Ingrid Berntsen, Clas Kristensen, Helene Halseth og Hanne Bernhardsen lot seg ikkje vidare imponere av statsministaren sitt spontane engasjement og handsutrekning.

– Ein flink polititar, det er han jo, seier dei.

– Men han kunne no ha hatt med seg Trond Giske, så vi kunne ha stilt han nokre spørsmål.

Apatiske

På spørsmål om eit uventa møte med statsministeren aukar det politiske engasjementet hos dei, ser dei nesten litt blyge ut.

– Vi er liksom den apatiske generasjonen, kommer det spakt frå firkloveret.

– Kva kan vi egentleg gjere for å forandre situasjonen? Det omhandlar jo oss, så streng tatt så burde vi engasjere oss.

Pikenes Jens?

Å overtude dei fire studentane til å stemme Arbeidarpartiet ved neste val, klarte ikkje statsministaren. Ikkje eingong jentene lot seg sjarmere nok til det.

Men som eit lite apropos frå Ingrid Berntsen:

– Han smilte no fint.

— Noe for enhver

Påskens studenthelt

Studenten Helge Kvame fra Valdres nølte ikke da han fikk se en ski og en ankel som stakk opp fra isen ved Bygdin. Han reddet livet til kvinnen som lå der, skriver NTB. Hun hadde falt ned et stup på nesten ti meter, og kroppen hennes hadde boret seg ned i isen. Kvame brukte spade til egen sikring og fikk dratt henne opp med tau. Kvinnen kunne ifølge de som var tilstede ikke ha kommet seg opp på egen hånd. Nå har Norsk Folkehjelp og NRK Nitimen pekt ham ut som Årets Påskehelt.

Ecstasy gir dårlig hukommelse

Det sentralstimulerende stoffet ecstasy kan forårsake langvarig hukommelsestap, viser ny forskning. Universitetet i Toronto i Canada har undersøkt en gruppe ungdommer i alderen 17 til 31 år og funnet at hukommelsen til disse ble kraftig svekket over en periode på ett år. Evnen til å gjengi en kort tekst etter gjennomlesing falt med hele 50 prosent, viser undersøkelsen som er gjengitt i tidsskriftet Neurology.

98 prosent færre ozonskadende stoffer

Norge har redusert sin import av ozonødeleggende stoffer med hele 98 prosent siden 1986. Men det vil gå over 20 år før ozonlaget blir styrket. Rundt 2020 vil det være verst, før det går mot bedre tider. Først i 2050 vil hullet i ozonlaget være borte. Norge produserer ikke ozonnedbrytende stoffer selv. Nedgangen skyldes først og fremst at ozonskadelige KFK-gasser til bruk i kjøleskap og haloner til brannsløkking ble forbudt i 1994.

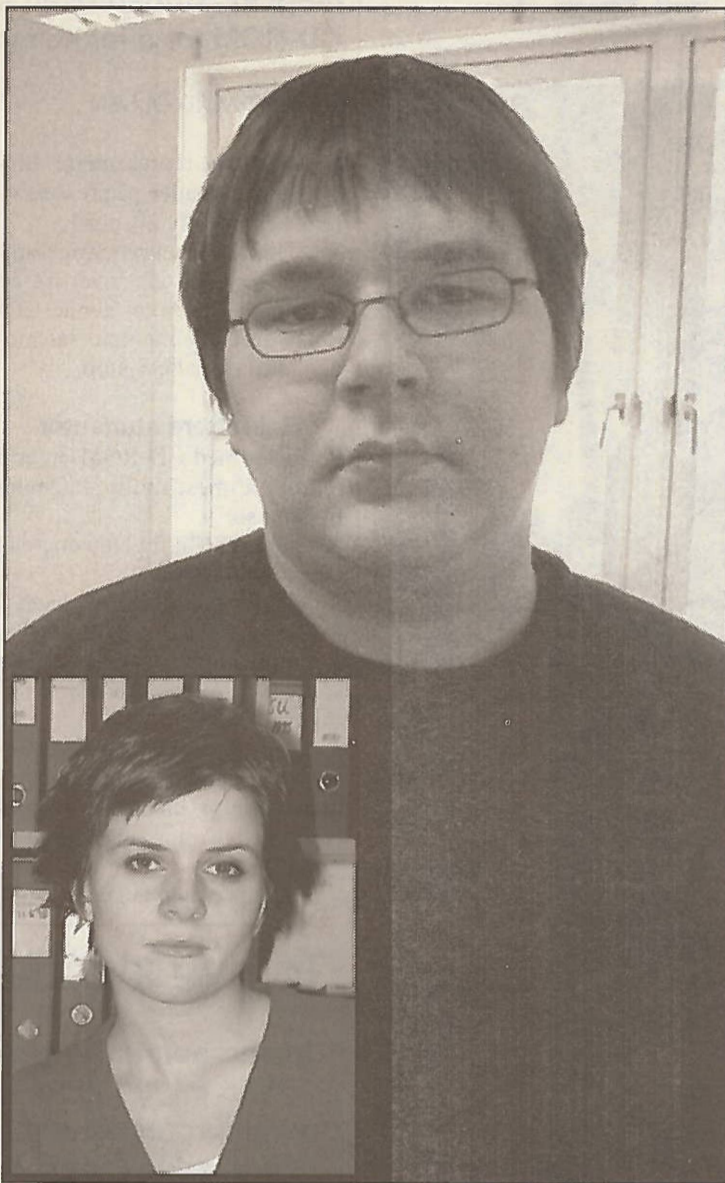
Roskilde-vaktene var beruset

Flere av vaktene ved Roskilde-konserten, der ni ungdommer ble trampet i hjel i fjor, var beruset, skriver Berlingske Tidende. Sikkerhetsvaktene drakk store mengder øl til kraftig redusert pris. I tillegg manglet de tilstrekkelig trening og jobbet gratis. Ifølge vaktene egne forklaringer var mange av dem ikke edru da Pearl Jams konsert begynte sent fredag 20. juni.

Eget gen for godtegriser

Amerikanske forskere har muligens funnet genet som får enkelte personer til å spise mer søtsaker enn andre, skriver Nettavisen. Forskerne har brukt én type mus som elsker søtsaker og én type som ikke gjør det. T1R3-genet hos mennesker skal ha en lignende effekt. For å få undersøkelsen bekreftet, skal forskerne nå implantere søtmons-genet hos mus som ikke er glade i sukker. Vil de da ha søtsaker, er genet virkelig avslørt. Oppdagelsen kan føre til utvikling av nye kunstige søtstoffer.

Må ha ny studentstyre

KAN OVERTA: Nestleder Hilde Karen Ofte (innfelt) er en mulig arvtager til studentstyreleder Mats Larssen. Arkivfoto JON TERJE EITERÅ

Mats Larssen vil fratre sin stilling 1. juni, etter under et halvt år som studentstyreleder. Nestleder Hilde Karen Ofte kan bli hans etterfølger.

Tekst TRINE ANDREASSEN

Årsaken til at Larssens verv blir ledig, er at han 21. april, på landstinget til Norsk Studentunion (NSU), ble valgt til NSU-delegat. Dermed skal han ta plass i NSUs Arbeidsutvalg (AU) i Oslo.

AU støtter avgjørelsen

– AU-et mitt mener ikke dette er problematisk, sier Larssen.

– Jeg har jo tatt på meg et visst ansvar ved å være studentstyreleder, erkjenner han og understreker at han ikke ville ha stilt til valg i Oslo om studentstyrets AU hadde vært imot det. Studentstyrets AU består, i tillegg til studentstyrelederen, av nestleder, velferdsansvarlig, internasjonalt ansvarlig og organisasjonssekretær.

Vil ta over

Nå rykker enten nestleder Hilde Karen Ofte opp, eller studentstyret må velge ny leder. Line Kjelstrup i studentstyrets kontrollkomité mener det er naturlig at nestleder rykker opp, men understreker at studentstyret kan se bort fra vedtektene.

– Jeg er innstilt på å ta over, opplyser Ofte. Hun ønsket ikke å stille til valg som studentstyreleder i november, men sier terskelen er blitt lavere for henne. Ofte ser ikke bort fra at det kan bli problematisk at Larssen trer av etter bare et halvt år.

– AU støttet imidlertid at han stilte til valg, og vi veit han vil gjøre en god jobb, bemerkter Ofte.

– Underlig

– Det føles litt underlig å skulle begynne å overlapse med en ny leder allerede nå, sier Larssen og erkjenner:

– Dette er ikke nødvendigvis en veldig gunstig situasjon. NSU hadde imidlertid problemer med å få fylt opp plassene i AU-et sitt.

Dermed fikk Larssen bare noen få timers betenkningstid før han tok avgjørelsen om å stille til valg. Han er den eneste i NSUs nye AU som er hentet fra en annen studieby enn Oslo.

– Gal prioritering

– Jeg synes Mats har gjort ei gal prioritering, uttaler Tor Arne Morskogen fra Moderat liste.

Ny leder i NSU

26-åringen Trond Yngve Larsen er valgt til ny leder for Norsk studentunion (NSU).

Norsk Studentunion avholdt 19. til 21. april Landsting i Oslo. Den nyvalgte lederen kommer fra Svelvik og NSU-Oslo, og han studerer samfunnsvitenskap ved Universitetet i Oslo.

– Jeg er glad for at NSU sier ja til å forsette prosessen mot en

sammenslåing med Studentenes Landsforbund. Nå er vi inne i det siste året før vi kan bli en ny samlet nasjonal studentorganisasjon, sier han i ei pressemelding.

– Andre saker jeg vil trekke frem, er at NSU nå har fått vedtatt en ny internasjonal platt-

utenlandsstudier som del av norsk grad

Frister

Statsstipend for studier i Russland, 15. mai (se Tavla)

Arrangement

International Coffee Hour, Thursday 3 May, VIP Canteen (Administration Building, ground floor) for students and employees at the University of Tromsø

Orientering

Erasmus-utveksling vår og høst 2002, i Spania: samfunnsfag, medisin, biologi og geologi

Tyskland: alle fagområder

Internasjonalt studentkontor i studieavdelinga, 3. etasje, Administrasjonsbygget. <http://www.adm.uit.no/studie/foreign/Norsk2.htm>
Du kan også kontakte internasjonal konsulent ved ditt fakultet.

leder

Ungdom sjelden hos tannlege

– Han er valgt som leder av studentstyret i Tromsø, og det burde han ha prioritert. For Mats' del er imidlertid dette en gylden mulighet, og jeg skjønner ham. Samtidig reddet han NSU ut av ei kjip krise, påpeker Morskogen og ønsker Larssen lykke til.

– Men det vil bli en kraftig diskusjon om hvordan vi skal få ny studentstyrelser. Jeg tror Hilde blir en dyktig leder, hvis studentstyret velger henne, men jeg synes ikke hun skal rykke direkte opp som studentstyrelser, sier Morskogen.

Oppslukt av Oslo-gryta?

Ellen Øseth i Sosialistisk studentlag (SSL) mener det er synd Larssen går av som studentstyrelser.

– Dette vil føre til omrokninger i Tromsø, men det ville ha vært et større problem hvis NSUs AU ikke hadde blitt fulltallig, mener Øseth. Hun håper Larssen ikke glemmer hvor han kommer fra.

– Vi føler ofte vi stemmer litt motsatt enn de andre i NSU og håper han ikke, som mange andre, blir oppslukt av Oslo-gryta.

NYVALGT: Den nye lederen av NSU. Foto AUDUN HALAAS

form og at i alle våre politiske saker står begrepet "lik rett til utdanning" sentralt, uttaler Larsen. Han gleder seg til å ta over etter Ine Saxvik som leder for rundt 70.000 studenter.

Som student ved Universitetet i Tromsø, er du medlem av NSU.

Ungdom går mindre til tannlege etter at de fyller 18 år, viser tall fra Statistisk sentralbyrå (SSB). Da koster det også penger.

Tekst AUDUN RUNDBERG

I den siste helseundersøkelsen fra SSB svarte 90 prosent i aldersgruppen fra 7-18 år at de hadde vært til tannlege i løpet av det siste året. For folk i alderen 19-24 var andelen sunket til 62 prosent. I alderen 25-44 øker tallet til 72.

Prioriterer forskjellig

Anne Heidi Thomassen og Ingun Elde Spjelkavik går andre året ved allmennlærerutdanningen

FORSKJELL: Anne Heidi Thomassen prioriterer tannlegebesøk. Ingun Elde Spjelkavik (til venstre) venter på studielånet.

Alle foto AUDUN RUNDBERG

ved Høgskolen i Tromsø. De to har forskjellig praksis når det gjelder tannlegebesøk.

– Sist gang jeg var hos tannlegen var i fjor sommer da jeg var hjemme i Brønnøysund, for-

teller Thomassen.

Hun går til privat tannlege én gang i året og synes det er viktig å prioritere tannhelsen.

– Jeg tar meg råd til det, poengterer hun.

Billig tannsjekk for unge studenter

Den offentlige Tannhelsetjenesten tilbyr 75 prosent rabatt de to første årene etter at du har fylt 18 år.

Tannpleie i det offentlige er gratis inntil du er 18 år, men etter det må du betale for tjenestene. De to studentene Utropia snakket med var delvis klare over rabatten på 75 prosent.

– Jeg visste om den, men benyttet meg ikke av den, forteller Anne Heidi Thomassen.

Ingun Elde Spjelkavik kjente ikke til rabatten, og sier hun angreir på at hun ikke benyttet sjansen da hun den.

PENGER Å SPARE:

Peter Marstrander, overtannlege i Tromsø kommune, gir deg 75 prosent rabatt to år etter at du har fylt 18.

Småspising ødelegger

Peter Marstrander, overtannlege i Tromsø kommune, sier han har inntrykket av at de fleste har brukbar tannhelse. Da holder det å gå til tannlegen annethvert år.

– Man må gjøre flere ting dårlig for å ødelegge tennene sine, sier Marstrander.

Han mener hyppig sukkerinntak og småspising mellom måltidene ødelegger mest.

Gir støtte

Kommer regningen på mer enn 3.000 kroner, kan du som student søke støtte fra Samskipnaden i Tromsø. Da betaler du halvparten av regningen selv, pluss en egenandel på 1.500 kroner.

Skulle du være uheldig og få en regning på 10.000 kroner, betaler du i stedet 6.500 kroner.

Det privatdrevne tannlegesenteret i Breivika gir studenter ti prosent rabatt på sine tjenester.

Venter på studielånet

Spjelkavik har ikke vært hos tannlege på tre år, da hun var 18 år. Da fikk hun fylt igjen sitt første hull.

– Jeg vet jeg har et hull til nå. Jeg skal få det fikset til høsten når jeg får studielånet, forklarer Spjelkavik. Da har hun råd, sier hun.

– Jeg har vært heldig, jeg har bare hatt to hull gjennom hele mitt liv, forteller Thomassen.

Begge synes det er altfor dyrt å gå til tannlege.

Venting koster

En enkel sjekk koster omtrent 400 kroner. Da får du vite hva som eventuelt må gjøres, og tannlegen fjerner tannsten. Prisen for én fylling varierer mellom 300 til 800 kroner. Kostnadene avhenger av størrelsen på jobben, og i noen tilfeller hvor lang tid det tar.

– Om man venter lenge før man går til tannlegen, blir det dyrt, bemerker Spjelkavik.

To om dagen

Begge pusser tennene i alle fall to ganger om dagen, og forsøker å unngå småspising.

– Jeg spiser ikke noe særlig mellom måltidene, men utover kvelden blir det verre med det, sier en smilende Spjelkavik.

Utropia

Ledige stillinger fra høsten 2001

Kulturredaktør

50 prosent stilling som kulturredaktør.

Vi søker en person med organiserings- og samarbeidsevner til kulturredaksjonen i avisa.

Kulturredaktøren har ansvaret for kultur- og Parentesdelen i Utropia og koordinerer dette arbeidet, fra saksfordeling- og prioritering til redigering. Kulturredaktøren arbeider også selv som journalist og har hovedansvaret for kontakten utad med kulturinstitusjoner.

Personen vi søker må kunne arbeide under press, samt ha vilje og evne til å fremme journalistisk kvalitet. Journalistisk erfaring er ei forutsetning. Stillinga gir 50 prosent studiekompensasjon.

Fotoansvarlig

50 prosent stilling som fotoansvarlig.

Vi søker en person med ansvar for bildedekninga i avisa, som koordinerer alle fotooppdrag og sørger for at disse er utført innen avtalt tidsfrist.

Vi vektlegger at du har blikk for gode avisbilder og evne til å se fotoløsninger i tilknytning til sak. Erfaring med scanning og bruk av Photoshop er en fordel. Fotoansvarlig må regne med å ta en del oppdrag selv.

Stillinga gir 50 prosent studiekompensasjon.

Søknad med CV, attester og arbeidsprøver sendes eller leveres: **Utropia v/Trine Andreassen, Hovedgården, Universitetet i Tromsø, 9037 TROMSØ.** Eller epost: redaktor@utropia.no

Frist: Mandag 28. mai

Spørsmål om stillingene kan rettes til redaktør Trine Andreassen, telefon **776 44 283**

"Landsforræder" blir æresdoktor

Den israelske atomteknikeren Mordechai Vanunu er utnevnt til æresdoktor ved Universitetet i Tromsø. Vanunu er dømt for landsforræderi, og den israelske ambassaden i Norge reagerer svært negativt på utnevnelsen, ifølge Nordlys. Vanunu ble dømt til 18 års fengsel for landsforræderi da han i 1986 avslørte at Israel hadde produsert atombomber.

Rektor Tove Bull sier til Nordlys at det er Vanunus innsats for verdensfreden som gjør at han utnevnes til æresdoktor. Hun uttaler at dette ikke er et innlegg i konflikten mellom Israel og palestinerne, men at det kan ses som et innlegg i debatten om atomvåpen.

– Utenfor Tromsø

– Moms vil ramme forskningen

Nye momsregler fordyrer prisen på forskningsoppdrag. Universitetet i Bergen (UiB) kan i verste fall tape forskningsoppdrag for mellom 40 og 50 millioner kroner, om de blir pålagt 24 prosent moms, ifølge Bergens Tidende.

– Trolig vil prisøkningen føre til en kraftig reduksjon i forskningen, sier Torstein Dahle (RV) til avisa.

Søker gjennom nettet

Om lag 43 prosent av dem som søker seg inn på universiteter og høyskoler i Norge i år, sender søknaden sin via Internett, viser en foreløpig oversikt fra Samordna opptak. – Det er mer enn en fordobling fra i fjor, da rundt 17 prosent av alle søknadene kom inn via nettet, sier informasjonskonsulent Henrik Rødsæther i Samordna opptak til NTB. Søkerne vil lettere kunne oppdage feil i utfyllingen av sine søknader når de sendes via nett, og de skal innen 24 timer ha kvittering på de opplysningene de har oppgitt på søknadsskjemaene.

Begrenser gebyrstipend

Stortinget har vedtatt å begrense tildeling av gebyrstipend til bachelornivå i mediefag. Begrensninga gjelder utdanninger i Australia, Storbritannia og USA for nye bachelorgradsstudenter på studier med start 15. august eller seinere. Journalistikk og samfunnsøkonomi er unntatt. Som journalistikk regnes studier med begrepet "journalism" i fagbetegnelsen.

Langt igjen til likelønn

Dobbelt så mange menn som kvinner tjener mer enn 200.000 kroner i året, viser tall fra Statistisk sentralbyrå (SSB). Menn tjener stadig bedre, selv om kvinnene har bedre utdanning. Blant de med høyest inntekt er det ti ganger så mange mannlige lønnsmillionærer som kvinner, selv om utdanningen er lik, skriver Dagsavisen.

Nytt universitet neste høst

Utdanningsminister Trond Giske sier det kan gå fire, sju eller ti år før det blir noe universitet i Stavanger dersom Mjøsutvalgets innstilling skulle bli vedtatt i Stortinget, skriver Stavanger Aftenblad. Om Giskes egen stortingsmelding blir vedtatt, derimot, er han klar for å åpne landets femte universitet i august neste år.

Slakter engelsk grunnfag

Engelsk grunnfag ved NTNU er har dårlig kvalitet, ifølge Per Lysvåg ved Universitetet i Oslo. Han sier til Under Dusken at faget er så mangelfullt at det bør vurderes om det skal kvalifisere til mellomfagsstudier i Oslo. Selv ønsker han ikke å være sensor for faget.

Studenter ønsker å

På Universitetet i Tromsø kan realister med nøkkelkort komme og gå når de vil, mens samfunnsvitene er utestengt etter klokka 20. Praksis for tilgang til lesesaler og datarom utenom åpningstidene varierer fra fakultet til fakultet.

Tekst AUDUN RUNDBERG

På Norges Fiskerihøgskole (NFH) kan laveregradsstudentene, mot å betale et depositum på 400 kroner, få et nøkkelkort som gir dem ekstra tilgang.

Ikke døgnåpent

Men Fiskerihøgskolen er ikke døgnåpent. Tor Espen Olausen, Ingvild Sønvisen og Joakim Nordbø, studenter ved NFH, har opplevd den begrensede tilgangen som et problem. Olausen forteller at før jul var flere som reagerte fordi de ikke kunne være der lenger. Da var det eksamenstid.

– Nå nærmer det seg eksamen igjen, og vi har behov for å sitte lenge, utbryter Olausen.

Han forstår ikke at det skal være så farlig å holde åpent døgnnet rundt, siden kontorene og andre steder der det finnes verdiver, er stengt.

Dørene lukkes

Dørene låses klokka 21 mandag til torsdag og klokka 17 på fredager. Nøkkelkortet studentene får fungerer bare i helgene. Etter klokka 22 er det imidlertid slutt. Da går det vakter gjennom bygget og sjekker at alle kommer seg ut.

Ønsker du å sitte litt lenger, må du på forhånd snakke med administrasjonen. Olausen mener det er tungvint å måtte si ifra slik at Securitas-vaktene får beskjed. Sønvisen synes det burde holde å vise studentkortet når vaktene kommer.

Dag og natt på Mat-nat

De tre studentene finner ingen logikk i at det skal være forskjell fra fakultet til fakultet.

– Det er for dårlig at vi ikke har tilgang når studentene på Mat-Nat har det døgnnet rundt. Det er jo 50 meter ned dit, slår Olausen fast.

Sønvisen synes det er viktig å jobbe med å utjevne forskjellene mellom fakultetene. Ikke alle fakulteter har en nøkkelkortordning slik NFH og Mat-Nat har det.

Måtte snike

Ved Det samfunnsvitenskapelige fakultet låses det klokka 20 på ukedagene.

Vivian Eriksen, mellomfagsstudent i religionsvitenskap, opplevde dette som et problem da hun skulle skrive mellomfagsoppgave i fransk.

– Vi hørte med administrasjonen, men fikk ikke tilgang om kveldene. Vi fikk lov til å sitte på en datalab som tilhørte dokumentasjonsvitenskap. Der kunne vi sitte til klokka 23, men ikke i helgene, forteller Eriksen.

Hun har ikke PC hjemme og så seg nødt til å finne en annen løsning.

– Vi kjente folk på Mat-Nat, så vi kom oss inn på en av labene der.

Verken Eriksen eller medstudent Henriette Brændeland tror Universitetet løper noen større risiko ved å la folk slippe inn på Det samfunnsvitenskapelige fakultet enn på andre fakulteter.

ØNSKER ADGANG: Tor Espen Olausen, Joakim Nordbø og Ingvild Sønvisen.

Husrom for hundre kroner

HAR ADGANG: Student Lone Smelror ved Høgskolen i Tromsø kan komme og gå når hun vil. Foto AUDUN RUNDBERG

Høgskolen i Tromsø (HiTø) gir adgang til lesesaler og datalaber døgnnet rundt til alle sine studenter.

Lone Smelror tar økonomiske og administrative fag ved HiTø, og holder for tiden på med diplomoppgaven sin. Mot å betale 100 kroner har hun fått tilgang til lokalene i Strandveien 8 hele døgnnet.

– Det er veldig praktisk å kunne sitte lenge når man har store oppgaver som skal leveres inn, forteller hun.

Hun tror arbeidet hennes ville ha blitt forsinket om det ikke var tilgang til maskinene døgnnet rundt, fordi pågangen hadde blitt større. Smelror ser ingen problemer med ordningen, og hun sier spøkefullt:

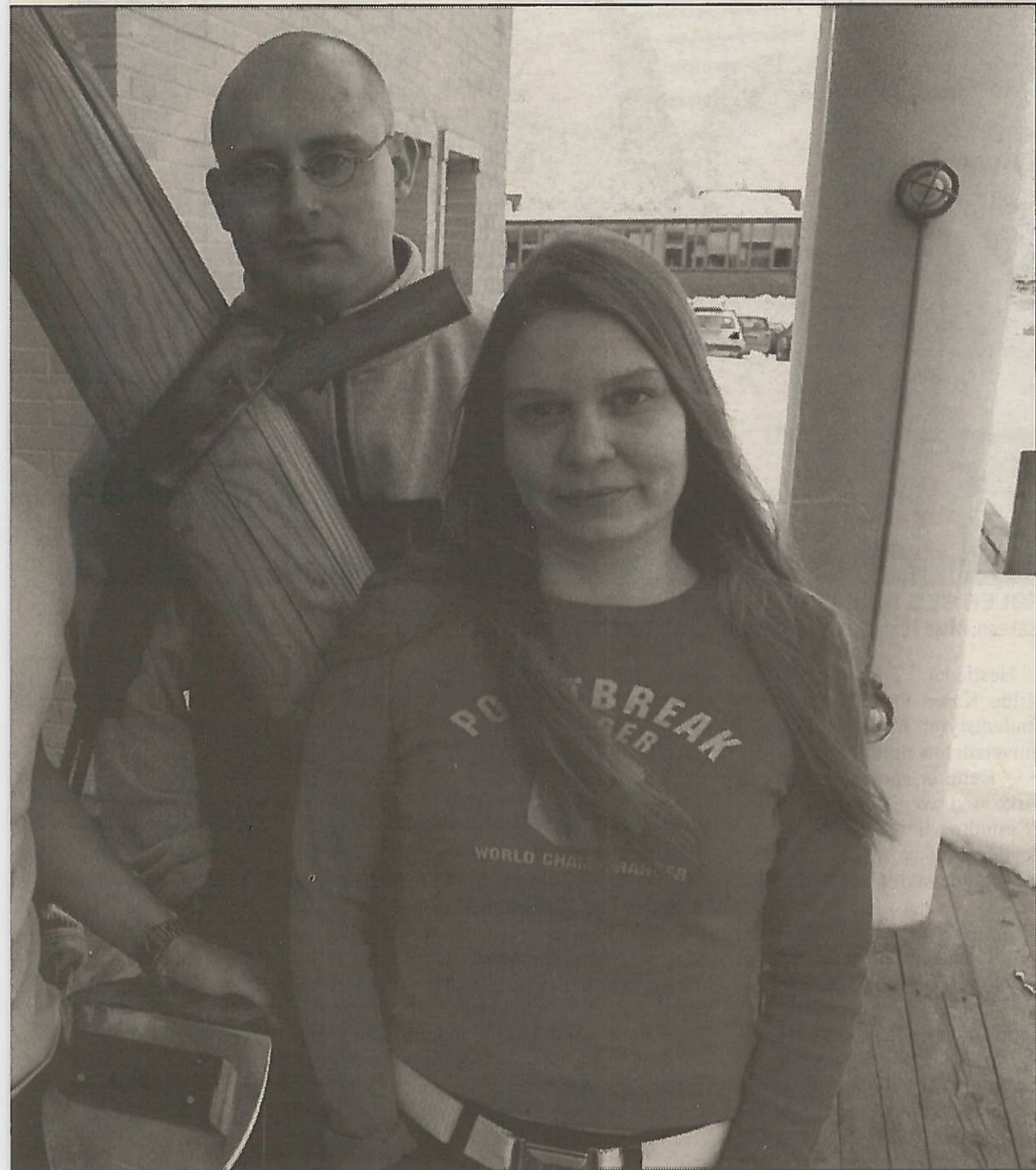
– Vi har vurdert å ta med sovepose og kaffetrakter for å være her hele tida.

IKKE FARLIGE: Henriette Brændeland og Vivian Eriksen, mellomfagsstudenter i religionsvitenskap, tror ikke det er farligere å slippe studenter inn på SV-fak enn på Mat-Nat. Foto JON TERJE EITERÅ

ent universitet

studenter ved NFH, skulle gjerne sett at de også fikk adgang døgnnet rundt.

Foto AUDUN RUNDBERG

– Skal jobbe 100 prosent

Ønsket om å gi nøkkelt kort til alle studenter ved Universitetet i Tromsø har eksistert lenge. Elin Isaksen, velferdsansvarlig i studentstyrets arbeidsutvalg, vil prioritere saken.

MULTIKORT: Elin Isaksen, velferdsansvarlig i studentstyrets arbeidsutvalg, vil gi deg et multikort som kan fungere som nøkkelt kort, betalingskort, vaskekort og studentbevis.

Foto AUDUN RUNDBERG

Isaksen forteller ivrig om hvilke muligheter som ligger i de tilgjengelige kortteknologiene.

Alt i ett

Hun synes ikke man bør nøye seg med et nøkkelt kort, men vil utvide funksjonaliteten til også å gjelde andre ting. Isaksen ser for seg et multikort som kan fungere

som nøkkelt kort, betalingskort i kantinene og vaskekort på Samskipnaden i Tromsøs hybler.

Kortet vil også erstatte det nåværende studentbeviset, som hun mener er for stort.

Litt kjipt

Isaksen kan tenke seg at Universitetet og Samskipnaden ser

på saken som et sikkerhets- og kostnadsproblem. Den nåværende situasjonen synes hun er uheldig.

– Jeg synes det er litt kjipt at det skal være forskjeller mellom fakultetene. Det er ingen forskjell mellom en student på Mat-Nat og en på Fiskerihøgskolen, konstaterer hun.

Får fastlegen tilbake

MISTET FASTLEGEN DIN?: Jon Erling Solheim ved Legeadministrasjonen i Tromsø kommune lover at du får fastlegen din tilbake. **Arkivfoto JON TERJE EITERÅ**

Et stort antall studenter falt ut da fastlegeregisteret ble oppdatert i år. – Du får tilbake fastlegen din, lover nå kontorsjef Jon Erling Solheim ved Legeadministrasjonen i Tromsø kommune.

Tekst TRINE ANDREASSEN

Selv om Legeadministrasjonen verken veit hvem som har falt ut eller hvorfor, lover de altså å ordne opp.

– Frem til 1. juni er imidlertid registrene stengt for oppdateringer, for nå skal hele Norges befolkning fordeles på den norske legestand, forklarer Solheim. Derfor må oppdateringene skje etter den tid.

På hjemstedet

Har du ikke fastlege, får du rundt 20. mai et brev om hvem som blir din fastlege fra 1. juni. Brevet kommer til hjemstedsadressen oppført i folkeregisteret.

– Om du feilaktig er tildelt

lege på hjemstedet, ringer du bare trygdekontoret i Tromsø, så ordnes det. Hvis du da ikke vil beholde den nye legen, sier Solheim.

– Kontakt Trygdekontoret

Både Trygdekontoret og legekontoret kan se i sine datasystemer om du har falt ut av registeret tidligere i år.

– Legen vil derfor behandle deg som andre faste pasienter, men du må antakelig minne dem på at du er en av de uheldige, hvis de ikke finner deg med en gang, bemerker Solheim.

Du må kontakte Trygdekontoret slik at de kan få rettet feilen når registeret åpnes.

Ingen fastlege uten folkeregistrering

Utenlandske studenter i Tromsø som ikke er registrert i folkeregisteret, kan ikke få fastlege.

Tekst AUDUN RUNDBERG

Tromsø kommune er en av fire norske kommuner som har fastlegeordning. Prøveordningen har pågått siden mai 1993.

Legemangel

Sissel Sørensen ved Fastlegekontoret i Tromsø forteller at det på grunn av legemangelen i Tromsø har vært problematisk å få time til konsultasjon. Sørensen sier imidlertid at dette vil bedre seg fra 1. juni.

– Da trer fastlegeordningen i kraft over hele landet, og vi får i alle fall tre leger til her i Tromsø, forteller hun.

Kommunen har plikt til å yte legehjelp til alle, men for å få en fastlege må du være registrert i folkeregisteret i kommunen du bor i.

14 dagers ventetid

Før å bli registrert i folkeregisteret må du ha gyldig oppholdstillatelse. Om du har papirene i orden, er det bare å ta med seg passet og tillatelsen og ta turen innom folkeregisteret.

– Det tar omtrent 14 dager fra vi får sendt papirene til Personregisteret i Oslo før alt er i orden, sier konsulent Torill Johansen i Tromsø Folkeregisteret.

Da får du et personnummer, noe som er nyttig mange steder. Det trenger du blant annet om du vil skaffe deg en bankkonto, tegne forsikring eller ta førerkort.

Du blir ikke norsk statsborger av å registrere deg i folkeregisteret.

— English summary

Limitations on printing
UiTø students are trigger-happy when it comes to printing in computer-labs around campus. — Most of what are being printed out are irrelevant to what is being studied, says Stig Wennevold, project leader for the Student IT-project. He calls for limitations. — We can only ask students to limit themselves and think twice when considering print-outs. Knut Anders Larsen, assistant at Nightfall, confirms the high number of print-outs. — 2000-3000 a day at worst, he estimates. Tromsø College has introduced a system in order to limit students' extensive paper consumption. Students have now been given print-out cards. — We have a system on the printers at the Department of Engineering and the Department of Art which controls the printing, College IT-supervisor Nils Johan Lygnes says.

Students want open University

At UiTø science students have keycards which enable them to come and go as they like, while social science students are unable to enter the University buildings after 20.00. Accessibility to computer rooms and reading rooms vary from faculty to faculty. Student at NFH, Tor Espen Olausen cannot understand that 24-hours accessibility is a problem since offices and other rooms containing valuables are locked.

No doctors for international students

The University's international students cannot get a doctor's appointment due to their not being in the Norwegian national register. The same reason denies international students their own permanent general practitioner, as is common among the locals. However, with a residence permit it takes only a fortnight to sort things out, Torill Johansen at the Registration Office in Tromsø confirms.

Not enough funding

Despite endless queues every Saturday night, the students are not allowed to enter the two top storeys at their own house, Driv. These are reserved for commercial use only. — This is purely for economical reasons, Ketil Steigen, who supervises the house, says. Whereas the Tromsø-students have to pay 1.7 million kroner in rent each year, the students in Bergen do not have to pay a krone for their house. The building is owned by the University in Bergen. Steigen urges the University of Tromsø and Tromsø Colloge to increase their current funding level of 400,000 kroner a year.

Mener kritikken er et bomskudd

Studentstyrets Arbeidsutvalg (AU) mener kritikken om at studentstyret er for utadrettet, ikke skyter blink. — Jeg føler meg ikke truffet, sier studentstyreleder Mats Larssen.

FØLER SEG IKKE TRUFFET: Studentstyrets AU er ikke enig i at de fokuserer på feil saker. Fra venstre: Elin Isaksen, Maja Høgstad og Hilde Karen Ofte. Mats Larssen foran.

Tekst TRINE ANDREASSEN
Foto JON TERJE EITERÅ

I forrige utgave av Utopia kritiserte Espen Tangen studentstyret for å fokusere på feil saker. Tangen er tidligere leder av Studentenes AU på Det matematiske naturvitenskapelige fakultet.

— Urettferdig

— Kritikken treffer ikke, kanskje fordi de ikke veit hva de skyter etter? Men når de sier dette er et problem, er det et problem, mener studentstyreleder Mats Larssen og legger til:

— Det er flott AU-ene nå står fram og mener noe.

Nestleder i studentstyret, Hilde Karen Ofte, peker på at studentstyret må ta stilling til universitetets politikk.

— Dette er spørsmål som kan virke høytravende, men som ikke er mindre viktige av den grunn, hevder Ofte og mener kritikken mot studentstyret er urettferdig.

— Krever initiativ

— Vi ønsker å ha en lav terskel og føler vi tilrettelegger for AU-ene, men det kreves et visst initiativ fra dem også, skyter Larsen inn. Han sier representanter fra Studentstyrets AU deltar på møter på fakultetene når de får beskjed om dem. Dessuten har

aktiviteten i Organet tatt til igjen, etter ett år i dvale. Organet er et diskusjonsforum for Studentstyrets AU og Studentenes AU.

— Kjedelig og traust

Elin Isaksen tror ikke dårlig engasjement skyldes late studenter.

— De fleste er engasjert i noe til enhver tid. Studentstyret har nok rykte på seg for å være kjedelig og traust, bemerker Isaksen og legger til at studentstyrearbeid er krevende over tid.

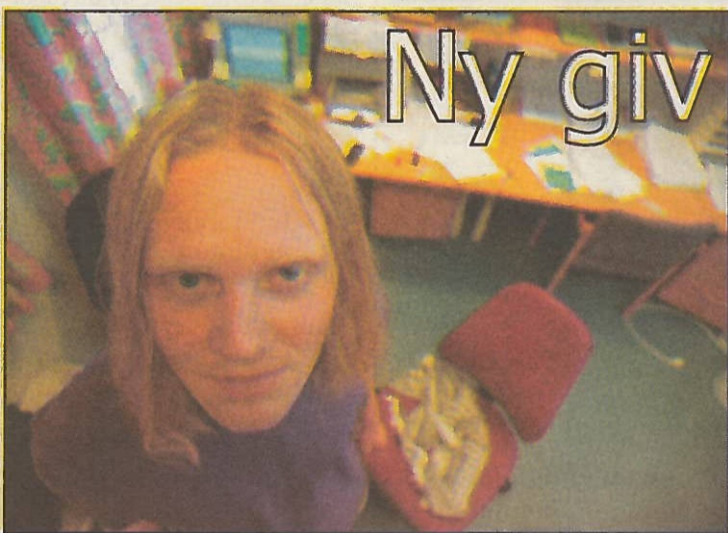
— I en del andre aktiviteter er det greit å si "nei, jeg har ikke tid nå". Det er vanskelig å få folk til verv der det kreves at man yter litt. Det kan være aspekter

ved studentstyrets arbeid som er mindre interessante, men resultatet av det vi gjør er i alles interesse, hevder hun.

Ønsket mer reaksjoner

— Jeg skjønner ikke at det ikke er moro å ha innflytelse, sier Ofte. Hun viser til den labre oppslutninga om momsaksjonen tidligere i år.

— Vi la på prisene i kantinene, men det ble ikke den helt store oppstandelsen. Jeg hadde ønsket meg mer reaksjoner fra studentene, sier hun og mener dette var et tilfelle da studentstyret gjorde om papirarbeid til føyte problemer.

ENGASJERT: Bjørn S. Erga er leder av Avdeling for helsefags nye studentråd.

på helsefag

Et nytt studentråd er stablet på beina ved Avdeling for helsefag (AFH) på Høgskolen.

— Det gamle fungerte ikke, konstaterer den nye lederen, Bjørn S. Erga.

Etter at Erga og fem andre helsefagsstudenter arrangerte et allmøte der ingen studenter dukket opp, bestemte de seg for å danne en motvekt til det manglende engasjementet.

Fordeler ansvaret

— Vi ønsker å lage et nytt organisasjonskart og gi hver linge, altså fagområde, mer ansvar. Ansvarsmassen fordeles på dem som har best kjennskap til sin situasjon, forteller Erga.

Fra høsten av skal hver av de seks utdanningene ved avdelinga sende én representant til studentrådet.

— Ta standpunkt

Erga er uenig med Sverre Johansen, leder av Studentenes arbeidsutvalg på Norges Fiskerihøgskole, som i forrige utgave av Utopia uttalte at partipolitikken ikke hører hjemme i studentdemokratiet.

— Politikk er en vesentlig del av studentdemokratiet. Det er aldri kjedelig å gå i tog og stå på barrikadene. En stor andel av sykepleierstudentene er kvinner, men nesten ingen av dem går i tog på 8. mars, sier en hoderistende Erga.

— Studentene kan ikke bare lese hele tida. De lærer minst like mye av å gå i tog. Studentene må ta et standpunkt, oppfordrer han.

Forvirring

Utopia noterer seg at vi ikke vet hvor vi holder til. I forrige utgave av Utopia skrev vi at Desken er i Breiviklia 12, men den er da vitterlig i Breiviklia 13.

**Sámild Vuorká-Dávvrat
DE SAMISKE SAMLINGER
9730 Kárášjohka / Karasjok**

GUIDER

Ved De Samiske Samlinger er det ledige guidejobber. Guidene bør kunne arbeide minst 1 måned i perioden 01.06 - 31.08.01. Oppgi i søknaden hvilken tidsperiode du kan jobbe. Lønnstrinn 1 - 24 etter ansiennitet. Språkkunnskaper og godt kjennskap til samiske forhold er nødvendig. Opplæring gis. Især fransk og spansk-talende personer oppfordres til å søke. Lønn og arbeidstid avtales ved tiltredelse.

Søknadsfrist: 07.05.01

Søknad med attester sendes: **De Samiske Samlinger, Postboks 143, 9735 KARASJOK.** Tlf. 78 46 99 50

Tromsøstudentene har et halvt studenthus – Får for lite penger

Tross lange køer lørdagskveldene, får studentene bruke bare halvparten av studenthuset Driv. – Å leie ut 3. og 4. etasje er helt nødvendig for at dette skal gå rundt, hevder styreleder Ketil Steigen.

Tekst TRINE ANDREASSEN

Mens Driv leier bort halvparten av sitt areal, gir studenthuset Det akademiske kvarter i Bergen studentene forrang og leier ut til andre bare når huset står tomt. Det eneste NTNU-studentenes Det runde hus leier ut fast, er et lite tilbygg. Likevel går hjulene rundt, og bergenserne melder om et stort overskudd.

Ingen leie

– De har helt andre støtteordninger enn oss, påpeker Ketil Steigen.

Sivilarbeider Tom Tveita ved Det akademiske kvarter i Bergen bekrefter dette.

– Universitetet eier bygningen, så vi betaler ingen leie. I tillegg sørger universitetet for en god del vedlikehold, forteller Tveita.

NTNU bruker Det runde hus i sin markedsføring og betaler for dette.

Ønsker mer penger

– Vi prøver å få Universitetet, Høgskolen, kommunen og statlige aktører til å spytte inn mer penger, forteller Steigen.

– Nå får vi bare 400.000 kroner i året fra Universitetet og Høgskolen til sammen. Det dekker ikke en fjerdedel av husleia engang, beklager styrelederen.

Driv betaler 1,7 millioner kroner årlig i husleie.

Vil ha fristasjon

– Hvis vi hadde hatt ei fristasjonsordning, hadde alt vært annerledes, mener Steigen. Han hevder dette er hovedårsaken til at Driv må leie ut 3. og 4. etasje til private aktører. Ei fristasjonsordning gir gratis strøm, vann og rengjøring, i tillegg til at en del av telefonregninga dekkes.

– Nå må vi dekke inn alt over bardisken. Tro meg, vi har prøvd å få ei fristasjonsordning. Jeg skulle ønske Universitetet så dette som et ledd i institusjonen.

Det gjør de nok også, men det følger ikke penger med, beklager Steigen.

Forhandlinger

Ifølge økonomidirektør Atle Engebretsen ved UiTø er Universitetet i forhandlinger med Samskipnaden om fristasjonsordninger.

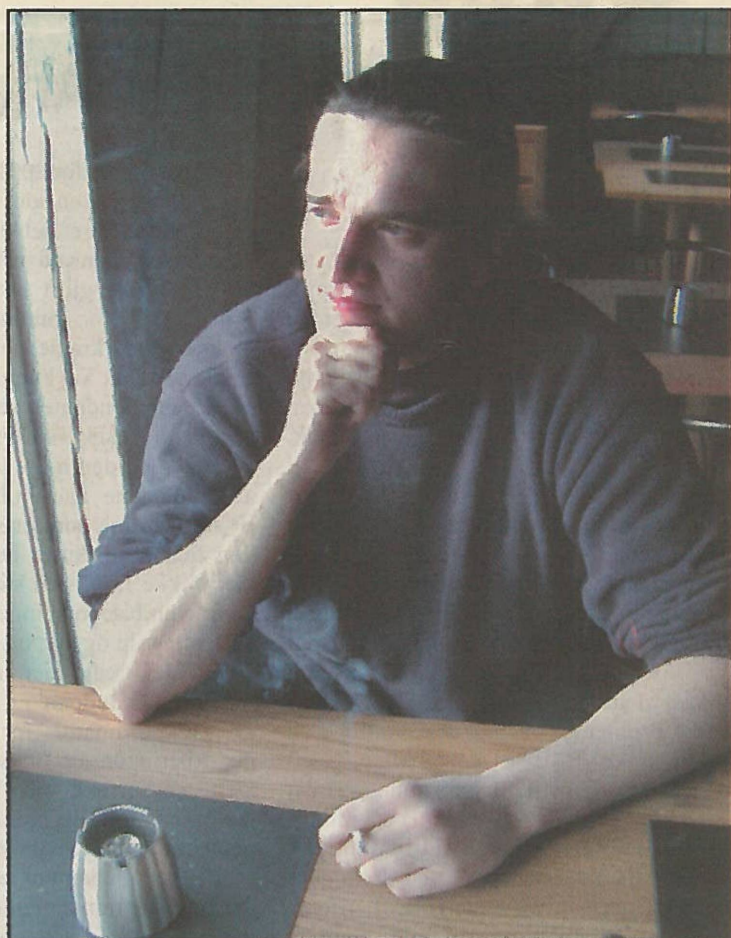
– Vi jobber med en avtale angående fristasjonsprinsippene generelt og trenger ei klarere avgrensning av hva en fristasjon betyr, forklarer Engebretsen. Han tror ikke noen av studentforeningene lokalisert på universitetsområdet som nå har en slik fristasjonsavtale, vil bli fratatt den.

– Men ting vil skje framover, fastslår økonomidirektøren.

Verken Driv eller Kraft har fristasjonsordninger.

Målet er fire etasjer

I NTNU-studentenes Det runde hus har studentforeninger fått plass, og i Bergen kan student-

ØNSKER MER I STØTTE: Ifølge styreleder på Driv, Ketil Steigen, er det helt nødvendig å leie ut 3. og 4. etasje, så lenge ikke Universitetet og Høgskolen gir mer økonomisk støtte. **Foto** TRINE ANDREASSEN

organisasjoner låne lokaler i studenthuset gratis, til for eksempel fagfest eller seminarer.

Driv kan bruke sine to øverste etasjer til studentaktiviteter 52 ganger i året. Det er lenge til toppetasjene vil bli brukt først og fremst til studentaktiviteter.

– Det kan først skje når Driv

har penger på bok. Et overordnet mål er at hele huset skal bli studenthus, opplyser Steigen. Han understreker at utgangspunktet hele tida har vært at 3. og 4. etasje skal leies ut.

– Disse etasjene spytter rundt fire millioner kroner inn i drifta, bemerker Steigen.

Penger til semesterstart
Søk før 1. mai

www.lanekassen.no Lånecassen

Svar til instituttleder Andreas Vårheims innlegg i Utropia nr. 6

Utrop TONE SOLHEIM,
Studentrepresentant

Først må jeg få uttrykke glede over at studenter får tilbakemeldinger på sine utspill. Det er bare så sørgelig at en slik debatt må foregå i studentavisa, og ikke i en direkte dialog. Noe som hadde vært ønskelig. Etter diverse henvendelser i brevform både til instituttets ledelse og hum.fak. uten respons, så vi oss nødt til å gå til dette skritt. Vi studenter føler at vi har for lite innflytelse på instituttnivå, og spesielt faglig sett.

Jeg hadde selv tenkt å reagere på artikkelen da den inneholdt en del faktiske feil. Dette har gått ut over innholdet som vi prøvde å presentere. Jeg fikk tilsendt utkast til artikkelen, men på grunn av tekniske problemer var det ikke mulig å få lest den.

For å gå til instituttleders innlegg er det forskjellige ting jeg ikke kan la stå uimotsagt. For det første har vi aldri gitt uttrykk for at dataundervisningen ved dokumentasjonsvitenskap var nedlagt. Det er journalistens formulering. Vi trakk fram at dette gjaldt kun forelesningene i "tekst og hypertekst" for mellomfag, og at det synes underlig at forelesninger som er satt opp i

studiekatalogen for 2001, bare kan raderes vekk på den måten som det er blitt gjort.

For det andre er det klart at den prekære lærersituasjonen ved instituttet kunne vært nevnt. Det er gjort betydelige kutt her. Situasjonen for bibliotekfag angående praksisbesøk kunne selvsagt også vært trukket fram. Vi kunne også ha nevnt at vi som studenter selv må finansiere vårt studiebesøk ved Nasjonalbiblioteket i Rana, med den følge at bare en brøkdel av studentene har mulighet til å delta. Et studiebesøk som er svært relevant for vårt fag. Men det er begrenset hva man kan trekke fram i en slik artikkel uten at meningen bak forsvinner, og det hele blir bare oppgulp og syt, og lite konstruktivt.

For det tredje sier instituttleder i sitt innlegg at studentene er blitt orientert av fagkoordinator for mellomfag om nedskjæringen av "tekst og hypertekst". Dette er korrekt, men hva instituttleder glemmer å fortelle, er at denne orienteringen kom etter at vedtaket er gjort.

Det siste ankepunktet er at instituttleder trekker fram at studentrepresentanten var bortreist da dette ble vedtatt i instituttstyret. Jeg kan bare opplyse at det ble gitt beskjed i god tid angående dette. I en demokratisk institusjon er det alltid slik

Faksimile
UTROPIA
05/2001

at når man velger representanter til styre og utvalg, blir det også valgt vararepresentanter. Så også når det gjelder studentrepresentasjon til instituttstyret. Vedkommende ble ikke innkalt i mitt fravær. Hvorfor ble dette ikke gjort?

Man kan skylde oss studenter for mye, men at vi går rundt og syter synes jeg er urettferdig. Vi har alltid prøvd å ta tak i den vanskelige situasjonen vi har hatt ved instituttet ved flere anledninger. At

man ikke har oppnådd de ønskede resultater, skyldes vel ikke at studentene bare syter. Derimot prøver vi å være gode ambassadører for faget, og på den måten å skaffe flere studenter.

Til slutt vil jeg få uttrykke ønske om at slike diskusjoner kan foregå i en direkte dialog mellom ledelsen for instituttet og studentene, og ikke gjennom Utropia.

Svar på leserinnlegg i Utropia nr 6

SLUTT:
Driv har tatt konseptet Sunkissed av plakaten.

Arkivofoto
JON TERJE
EITERÅ

Utrop KULTURSTYRET
Driv

I forrige utgave av Utropia fikk studenthuset driv, og da særlig kulturstyret, en del kritikk som vi synes er på sin plass at vi kommenterer. Da med tanke på konseptet Sunkissed.

Det vi aller først vil avklare, er at studentsamfunnet ikke var involvert i Sunkissed-prosjektet, og vi ser det da urimelig at de blir angrepet i denne sammenheng.

Da Sunkissed ble tatt av plakaten var kulturstyret og husstyret smertelig klar over hva og ikke minst hvem de ga fra seg.

Da spørsmålet om videreføring av samarbeidet kom opp før jul, så det daværende kulturstyret seg nødt til å avslå av økonomiske grunner. Dette var altså ikke et resultat av "personlige preferanser" eller "et ønske om å tjene mer penger".

I etterkant har dette vist seg og være en riktig avgjørelse, siden prisene på flybil-

lettene ble mangedoblet da Braathens sa opp alle sine kulturelle samarbeidsavtaler ved nyttår. Hovedvekten av de høye utgiftene lå i transport, dvs. flybilletter til og fra England.

Vi kjenner oss heller ikke igjen i påstanden om at vi er av dem som "har figurert i det ene ministeret etter det andre, år etter år". Driv generelt, og kulturstyret spesielt, har i stor grad unngått dette problemet.

Sunkissed-prosjektet var, og fortsatt er et godt konsept. Det har bare vist seg at det blir for dyrt å gjennomføre i vår regi. Studenthuset driv er fortsatt en veldig ung bedrift. Det jobbes intens i et veldig kreativt miljø for at vilkårene skal bli bedre for både de som ønsker å holde konserter og andre arrangementer.

Kulturstyret jobber med mange spennende ideer, og vi er alltid åpne for forslag og nye ideer.

Vi har styremøter hver onsdag kl. 16.30, møtene er åpne, og vi håper at de som har spørsmål eller ønsker å ytre noe møter opp.

Ja til eit sermerkt nordiskfag!

Utrop OLAV TORHEIM
Styremedlem, Ivar
Aasen-sambandet

Fråsegn frå årsmøtet i Ivar Aasen-sambandet 2001

Det hev kome framlegg um å vøla um på nordiskfaget, ved universiteti både i Oslo og Bjørgvin. Dette heng saman med ei stor umgjerd av den høgre utdanningi i Noreg. Dei krev at fagi skal bolkast upp i ulike modular, dei kallar, so at studentane kann setja saman emne frå ulike fag meir enn dei kann i dag. Det er serlegt målbolken på grunnfaget som vert råka av denne kløyvingi, og Ivar Aasen-sambandet ynskjer å mæla imot dei brigdi som er påemna.

I Bjørgvin hev denne umgjerd kome lengst; der ligg det fyre handfaste framlegg til nye studieplanar på alle fagstigi. På grunnfaget er det fleire framlegg til korleides modulariseringi skal gjennomførast. I framlegget som gjeng lengst, er grunnleggjande faggreiner som norrønt og målføre vortne valfrie emne. I eit anna framlegg fær norrøntbolken eit munalegt mindre umfang.

I Oslo er arbeidet på planleggjngstiget enno, men grunntankane er i stor mun dei same som i Bjørgvin. Her òg ynskjer dei å føra inn valfridom på grunnfaget, og dette ser ut til å råma kjerneemni i faget. I den eine valfrie bolken er m.a. målføre teke burt, og den nyare målsoga er gjord til "yngre/ytre språkhistorie i kortversjon". Det hev vorte sagt at dette berre er døme

på korleides umvølingi kann gjerast, men det er det einaste me hev å byggja på i dag.

Ivar Aasen-sambandet ser ublidt på den komande modulariseringi, og dei fylgjone ho synest få. Me ottast at mykje av fagi kjem til å ganga tapt; dei misser den einskapen og samanhengen dei hev i dag. Når ei slik umgjerd likevel skal gjerast, meiner me det er um å gjera å taka vare på det beste og mest sermerkte i kvart fag. Difor må nordiskfaget halda uppe emne som hev mykje å segja for heilskapen i faget, og som andre luter av faget byggjer på. Me tenkjer serskilt på målsoga, norrønt og målførelæra.

Me meiner at det ikkje bør gjevast valfridom på grunnfaget. Som nemningi segjer, er grunnfaget ei grunnleggjande innføring i faget, som skal setja studentane i stand til å fordjupa seg meir seinare. Alle bør hava eit sams grunnlag å ganga ut ifrå, og dersom det vert høve til å velja burt emne, kann det setja stenge seinare i utdanningi. Dessutan kann studentane koma til å setja seg sjølve utanfor viktuge innsyner i norskt mål og målsoga.

Nordiskfaget hev til serskild fyreloga å syna fram samanhengar i soga, og i ei tid då mange synest leggja burt slikt som er heimlegt og sereige, må faget vera eit ryggstyd mot utvatning og fanteverk. Det er um å gjera at komande norskfagsfolk fær ei grunnfast utdanning. Kunnskap um norsk og nordisk målsoga og målvokster kann opna upp augo åt folk for det sermerkt norske målet.

Opent brev til Norsk Studentunion

Utrop HALLGEIR LØLAND TORPE
Student ved UIB

Eg vel å skrive eit opent lesarbrev fordi formalitetar eg ikkje var klar over på førehand hindra meg i å få behandla eit framlegg om ei ny tilleggssetning i i Norsk Studentunion (NSU) sitt arbeids-

program, og også andre foretningsordengreier gjorde sitt til at følgjande ordlyd ikkje vart behandla som protokolltilførsel under NSU sitt nyleg avhaldne 47. lands-ting i Oslo:

I det nye arbeidsprogrammet til NSU stå det no å lese: "Norsk Studentunion/Arbeidsutvalet i NSU skal, i

samarbeid med de fire samarbeidsgruppene og styret i Studentenes landsforbund legge til rette for at sammenslåingsforhandlingene forankres i hele organisasjonen."

For å sikre ein mest mogeleg legitimt forankra samanslåingsprosess, så er det i alle fall heilt nødvendig med meir inter-

esse og entusiasme om denne saka blant studenter flest.

Ein namnekonkurrans vil heilt sikkert bidra til å få fart i sakene, og NSU sin semesterstartkampanje i haust kan i så måte få ein flying start.

Centrum * Libris

Fagbøker

Vi har bøkene og materiellet du trenger

Posters

Stor fagbokavdeling i 2. etg. med fagbøker, tidsplanleggere og gode tilbud på skolerekvisita, posters, multimediaavdeling, video etc.

Multimedia

1. etg: Velassorterte bokavdelinger, engelske bøker, turkart etc.

Skolerekvisita

Vi bestiller prompte de fagbøker som trengs uten ekstra omkostninger.

Video

Postboks 533, 9256 Tromsø
Bok- og papirhandelen i Sjøgata

Telefonnr.: 77667200
Telefaksnr.: 77685301
E-post: erik@centrumlibris.no
Internett: www.centrumlibris.no

... because there's more to life than restrictions ...

Storgata 48, 9008 TROMSØ

Enveispriser fra Tromsø:

Oslo	720,-	Braathens
London	2025,-	KLM
Bangkok	4595,-	Lufthansa
Rio de Janeiro	4869,-	Lufthansa
New York	2975,-	British Airways
Sydney	6619,-	British Airways
Dar es Salam	5492,-	British Airways

Alt du trenger er et ungdoms- eller studentkort og det fåes kjøpt hos oss til kr 70,-. Aldersgrense kan variere fra selskap til selskap.

Med forbehold om endringer.

STA TRAVEL 77 64 80 02
Student og ungdomsreiser

NSU

STUDENTSTYRET NSU-TROMSØ

Studentstyret er studentene ved Universitetet i Tromsøs øverste valgte organ. Studentstyret er også lokallag av Norsk Studentunion (NSU) som organiserer rundt 60 000 studenter ved universiteter og vitenskapelige høyskoler i Norge. Den daglige driften av Studentstyret forestår Arbeidsutvalget (4 personer) samt en organisasjonssekretær.

STILLING LEDIG ORGANISASJONSSEKRETÆR

Stillingen som Studentstyrets organisasjonssekretær er ledig fra 1. juli 2001. Tilsetningen gjelder i et år, med mulighet for et års forlengelse.

Arbeidsoppgaver:

- Postbehandling
- Sekretærfunksjoner for Studentstyret og Arbeidsutvalget
- Ansvar for regnskap og lønn
- Drift av Studentstyrets datamaskinpark
- Øvrig forefallende kontorarbeid

Kvalifikasjoner som blir vektlagt:

- Datakunnskaper
- Økonomikunnskaper
- Omgjengelighet og samarbeidsevne
- Erfaring fra lignende arbeide

Arbeidstid er mellom 08.30 og 16.00, men en del møter og annet arbeide må påregnes på kveldstid.

Vervet honoreres med 200 000,- kroner fordelt på 12 måneder + en eventuell rentekompensasjon for påløpte renter i Lånekassen på inntil 20.000,- kroner pr. år. En må være registrert student ved UiTø for å kunne søke på stillingen.

SØKNADSFRIST: 16. mai 2001

Søknad med CV sendes Studentstyret, Hovedgården, 9037 TROMSØ

Telefon: 77 64 42 02 eller e-post: orgsek@sst.org.uit.no

Ved Kongsbakken videregående skole utveksles russekort, og elevene gleder seg til russefeiringen. Men hva venter etter videregående?

parentes

SNART RUSS: Erik Eldjarn, Arild Høgtun og Håkon Pleyrn har ingen planer om å være "dauruss".

Foto ØYVIND OLSEN

Tre spente gutter

Det er ikke bare studenter som lider valgets kvaler.

Studier eller militæret

Erik Eldjarn har søkt seg inn på juss ved Universitetet i Tromsø. Det er ikke fordi han er spesielt interessert i juss.

– Jeg søkte vel egentlig bare for å søke og for å utsette militæret, bemerket han.

På universitetet får han selskap av Håkon Pleyrn, som også vil starte på jussstudiet. Håkon følger i far sine fotspor.

– Må jo det, fleiper han.

Begge ser frem til livet som student, selv om det var vanskelig å bestemme seg for hva de skulle studere. De tror de får det litt friere enn på videregående, og gleder seg til å jobbe mer selvstendig enn på skolebenken. Dessuten har de hørt at studiemiljøet er bra.

Arild, derimot, er skolelei. Han har ikke tenkt seg på universitetet med det første, og finner det mer fristende å jobbe og legge seg opp penger. Det akter han å gjøre helt til han må inn i militæret i januar.

– Jeg gleder meg ikke noe særlig, forteller han.

Bil til nachspiel

Arild, Erik, og Håkon gleder seg spesielt mye til russefeiringen. De har investert i russebil. Arild har kjøpt en Caravelle sammen med seks andre russ, som de sammen har brukt omtrent 7.000 kroner på. Erik og Håkon har kjøpt en gammel Ford Transit for 5.000 kroner.

Begge håper kommende bilnachspiel vil gi valuta for pengene. De har nemlig ingen planer om å være "dauruss".

Litt oppskrytt

Alle tre gleder seg til russefeiringen som starter første mai. Håkon har likevel en følelse av at det hele er litt oppskrytt.

– Jeg tror ikke det blir så stort som folk forventer, sier han.

– Men det blir i alle fall veldig sosialt, skyter Erik inn. Han har planer om å holde seg edru i alle fall av og til.

Arild har store planer og gleder seg voldsomt til det han tror blir en knallbra fest, likevel virker han litt hemmelighetsfull.

– Detaljene rundt russefeiringen egner seg ikke på trykk, smiler han.

Tekst ØYVIND OLSEN

godt og billig

Ein bit brunst

Ikkje døm etter utsjånaden, det er det indre som tel. Uaren er ein deilig fisk.

Foran disken i Paletten er det skrikande, vårkåte laurdagskveldkundar. Bak disken er det full aktivitet. Kjøkkensjefen har akkurat fortalt kokka Maren Lydersen at ho skal lage middag av uar, og gjeve henne ei oppskrift.

– Uaren er faktisk ein svært undervurdert fisk, kun ete av spesielt interesserte, opplys Lydersen.

Ho ristar litt nervøst på flettene sine medan ho steiker den stygge stakkaran i jernpanna og hentar pastarøyr ut av mikrobølgeomnen.

Rømme splittar

Så er det sausen sin tur.

– Når ein brukar crème fraiche i tomat-sausen sprekk han ikkje, opplys ho vidare. Sprekk?

– Altså at sausen ikkje skiljer seg slik han ville ha gjort viss ein hadde brukt rømme, seier ei surrande Maren.

Men kva skal retten heite?

– Uar på pasta, det er jo det det er. Finn på noko, de, smiler ho.

Nok ein gong får flettene eit nervøst lite rist.

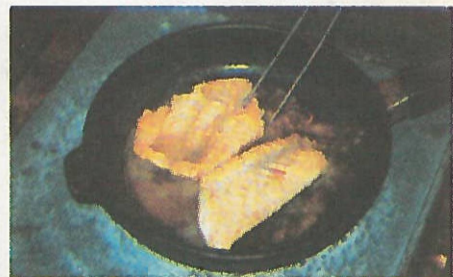
Kraftig kost

Du tror kanskje uaren er til å kimse av, men der tek du feil. Den undervurderte fisken er nemleg ein tøffing. Hadde han vore ein mann, hadde eg falt for han med ein gong. Han hadde forført dei fleste med velbygd, kraftig kjøtt og ein rå og direkte smak som set all slag hormoner i sving.

Det er vår i lufta. Så måk fram attråen din og bli forført!

Tekst KRISTIN DANIELSEN

Foto AUDUN RUNDBERG

I JERNPANNA: Gjev du den stygge stakkaren litt varme, løner han deg med smak.

Dette får du for 30 kroner:

200 gram uerfilet

Smør

100 gram grønne pastarøyr

1 liten boks hakka tomater

1 ss crème fraiche

Oregano, timian, sitron, salt, kvit pepar

Slik lager du Uar på pasta

Salt fisken og rull han i mjøl. Steik han i smør på middels varme til han er gyllen på begge sider. La fisken kvile i omnen og lag tomat-sausen i same panna, slik at ein får med den gode krafta og smøret. La sausen putre i nokre minutt, smak til med urter og krydder og simsalabim: uaren er klar.

En verden av ru

Tegneseriens magi ligger i mulighetene. Deres fargerike historie viser med all tydelighet at en tegneserieskaper er sin egen routes Gud.

En tegneserie er en bildesekvens, som oftest med tekst og innrammet i billedruter. Helt fra hulemaleriets alder har tegneserien vært uttrykk for kunstnerisk skapertrang, og som medium er tegneserien uten grenser. Kombinasjonen av visuelle og litterære egenskaper, samt en forholdsvis enkel produksjon, gir tegneren enorme muligheter. Tegneserien er et svært fritt medium og rommer alt fra ekstreme volds- og pornografiske serier, til tegneserier for barn.

Spennvidde

– At noen lager spekulative serier for profittens skyld, er selvfølgelig litt synd. Men spennvidden i tema og strek er også et uttrykk for hvor levende tegneseriemediet er. En annen konsekvens er at behovet for kunstneriske kompromisser blir veldig lite, noe som gir rom for sterke leseropplevelser. Det hevder Stian Andreassen og Jens K. Styve. Begge er norske, aktuelle tegneserieskaper og involvert i henholdsvis Pokus og Jippi Forlag.

Finne eget uttrykk

Selvfølgelig har Styve og Andreassen en filosofi bak tegneserieproduksjonen.

– For oss representerer tegneserien først og fremst muligheten til å fortelle en historie, ikke å servere treruters humorstriper eller naturalistiske tegninger. Det betyr ikke at tegningene våre er dårlige, men at vi ikke etterstreber en "fink", naturalistisk strek. For oss er det viktigere å finne vårt eget uttrykk, en egen karakteristisk strek, sier de i kor. Begge

nevner John Arne "Jason" Sæterøy som et eksempel til etterfølgelse. Sæterøy er mannen bak *Mjau Mjau*, en surrealistisk og original serie.

Tegneseriens historie

I en historisk sammenheng bygger norske tegneserieskaper på en århundrelang tradisjon, eller riktignere: Tre tradisjoner. De tre viktigste trendene i serienes historie er nemlig den amerikanske, europeiske, og japanske.

Hitler fikk juling

I løpet av de siste årene av 1800-tallet fikk tegneserien sitt gjennombrudd i USA, blant annet med Richard E. Outcaults *Yellow Kid*. Det var på denne tiden seriene fikk sin moderne form med billedruter og tekstbobler, og de ble et massefenomen gjennom spredning i aviser. Små humorstriper som *Knoll & Tott* (1897), *Fiinbeck & Fia* (1913), *Betty Boop* (1934), *Blondie* (1930) og *Skipperen* (1929) har alle vært innflytelsesrike pionerer innen sjangeren. Superheltene utgjør noen av USAs mange karakteristika innen tegneserieproduksjon og ble så populære at de ble brukt i propagandakrigen mot Hitler. Captain America, en av de mange kollegaene til Supermann, ga Hitler en på tygga i marsnummeret av den amerikanske serien ved samme navn i 1941.

Klare linjer

Den europeiske tradisjonen vokste frem fra Belgia og Frankrike. *Tintin* etablerte den europeiske tegneserien i 1929, men

det var først etter andre verdenskrig tradisjonen ble omfangsrik. Tegneseriene frem til 1959 kan deles opp i tre retninger: *Tintins* troskyldige, rolige stil, *Sprints* mer humoristiske, spenstige profil, og de mer realistiske seriene, som *Buck Danny*, som var sterkt preget av amerikanske spenningsserier. Tintins gudfar, Hergé, ble med sin klare linjeføring den mest innflytelsesrike tegneserieskaperen i Europa.

Tegneseriens Gud

De amerikanske seriene kom til Japan i 1920-årene. Bare noen få år senere begynte japanerne å lage egne serier som var mer eller mindre åpenbare kopier av de amerikanske. Det var etter andre verdenskrig grunnlaget ble lagt for den status den japanske tegneserien har i dag. Serie-skaperen Osamu Tezuka brukte en filmatisk og billedintensiv fortellerteknikk som forandret tegneserien for all senere tid. I Japan kalles han fremdeles tegneseriens Gud.

Oppdragende norske klassikere

Siden den norske tegneseriens fødsel på 1920-tallet, er det laget rundt 350 norske tegneserier. Typiske trekk er at de i hovedsak henter motiv fra norsk dagligliv. De er humoristiske, med et roligere handlings-tempo enn i actionserier, og de har generelt et mer uskyldig preg enn de fleste

utenlandske serier. Norske, tidlige klassikere inkluderer blant annet *Jens von Bustenskjold*, *Nils og Blåmann*, *Nr. 91 Stomperud*, *Smørbukk* og *Vangsgutane*. Disse klassikerne er gjerne oppdragende og moralske, og de kan ligne på tradisjonelle, litterære billedfortellinger, med undertekst i stedet for snakkebobler.

Sjangeren blir voksen

Billedtekstene forsvant på 60-tallet, og på 70-tallet var de nye norske seriene preget av pop art, amerikansk underground og en mer eksperimentell tilnærming. Utover på 80-tallet ble det utgitt en rekke norske tegneseriealbum, inspirert av den europeiske tegneseriebølgen. Blant annet som følge av at de franskspråklige seriene og et par-tre amerikanske serier hadde gjort sjangeren mer voksen, begynte Norsk Kulturråd å støtte tegneserieproduksjon økonomisk i 1990. For Styve og Andreassen markerer derfor året 1990 begynnelsen på den senere oppblomstringen av nye, norske tegneserier.

Når det regner på presten...

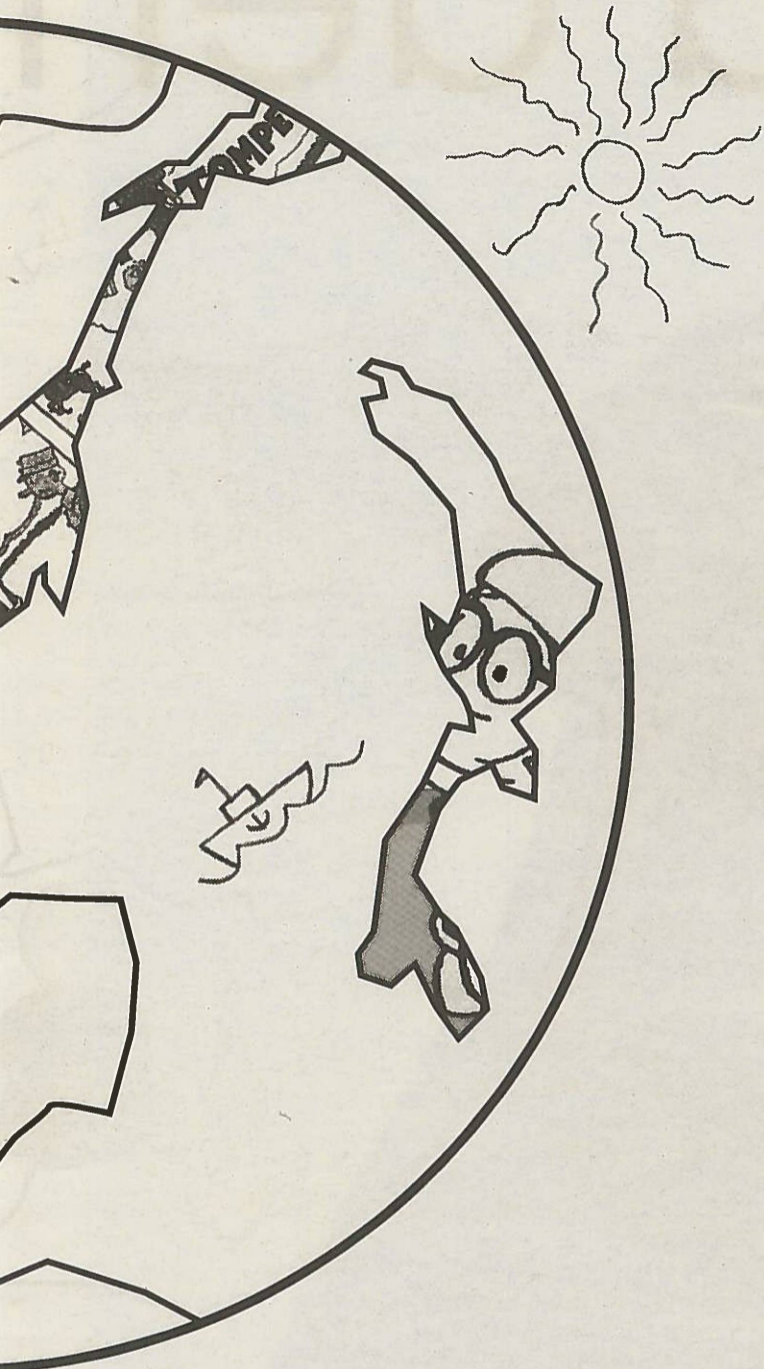
De siste årene har det kommet en rekke nye, norske serier på markedet, til dels med kommersiell suksess. Blant disse er blant annet *Nemi* av Lise Myhre, *Pondus* av Frode Øverli, og *Våre venner Menneskene* av Karine Haaland.

teknunst

Tegneseriens ambassadør

I sju år har Pål Bøckmann vært tegneseriens forkjemper i Tromsø. Så lenge har han nemlig drevet Tromsø Bruktbokhandel.

Andreassen setter kaffekoppen i bordet med et smell og opplyser at disse seriene er i en helt annen gate enn deres egne.

– Det er likevel positivt også for oss at disse seriene selger relativt bra. Når folk leser dem, vil noen av leserne bli nysgjerrige på det vi selv driver med, og alternative serier som Rune Boviks *Fia Mia*, Styves *Finnfinnfinn*, Jasons *Mjau Mjau*, og lignende, vil få mer oppmerksomhet.

Idealisme, ikke profitt

Selv om det finnes en del norske tegneserieskapere, er det ingen mulighet for å få en formell utdanning som tegneserieskaper i Norge.

– Det lureste er å ta kontakt med et uavhengig undergrunnsblad, som for eksempel *Pokus*, som gir nye seriemakere publikasjonsmuligheter og mulighet for konstruktiv kritikk, mener Andreassen.

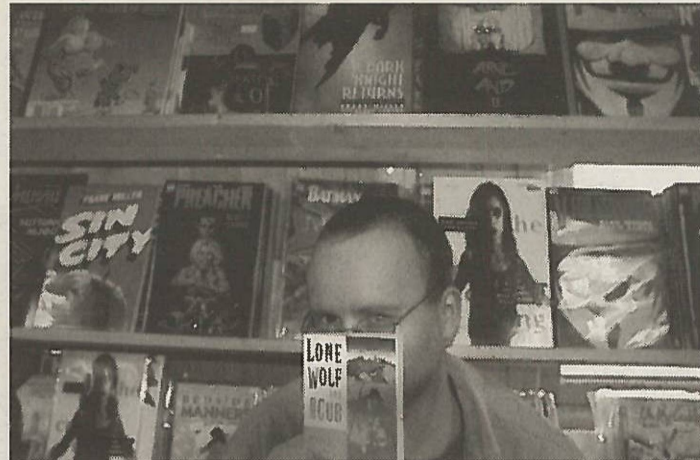
Det er uansett et svært stramt marked, og de aller fleste seriemakere gjør dette utelukkende på idealistisk basis, som regel med personlig økonomisk tap.

– Tegneserien er en lidenskap, noe å leve for. Ikke et pengeprosjekt, slår Styve fast.

Tekst ERLEND PAASCHE

Foto ANDRÉ BRUUN

Illustrasjon AUDUN RUNDBERG

PSSTI:

– Skal det være en tegneserie? Tegneserie-entusiast Pål Bøckmann har det du trenger.

Pål Bøckmann tar tegneserier ned fra hyllene med den samme ømheten andre holder et lite barn. Og det er mange å passe på. Både brukte og nye tegneserier titter ned på deg der du går inn i bokhandelen hans. Alt fra Donald Duck & Co til japansk volds-Manga.

– Donald Duck har tapt seg fryktelig, erklærer han.

Guttenes siste bastion

Bøckmann har sterke meninger om det meste og er et vandrende leksika når det gjelder tegneserier.

Det hender likevel at Bøckmann mister munn og mæle når en jente en sjelden gang beveger seg inn i guttenes siste bastion.

– Når en jente først begynner å bli interessert i tegneserier, noe som ikke skjer ofte, samler hun seg gjerne opp en helt vanvittig mengde kunnskap. Det hender jeg detter av lasset da, innrømmer han.

Først og fremst er det likevel menn som leser tegneserier.

– De fleste kundene som stikker innom butikken er menn, og de startet med å lese amerikanske superheltsier som *Supermann*, *X-men*, og lignende på 80-tallet, opplyser han. Men hva er så tiltrekkende med superheltsier?

– Det er såpe for gutta. Historiene er enkle og forutsigbare, og inneholder gjerne føljetonger. Superheltsierene har fått et lite comeback nå i det siste, men

storhetsalderen endte på 80-tallet, forteller Bøckmann. Forklaringen er enkel.

– Det ble simpelthen for kjedelig i det lange løp. Superheltsierene provoserte imidlertid frem en kunstnerisk reaksjon, med eksperimentelle og stilistisk interessante serier som henvendte seg til et voksent publikum.

Gullalder?

Den første gullalderen for norske tegneserier var fra 1935 til 1950. I disse dager ymtes det frempå om en ny gullalder. Bøckmann smaker på ordet gullalder og spytter det ut.

– Når man ser nærmere etter, hva består egentlig den såkalte gullalderen av? *Pondus*, *Våre venner* *Menneskene*, *Nemi*, *Trollmannen fra Dor*, og Christopher Nielsens serier?

Egentlig er det ikke så alt for mye å skryte av, synes han. Først og fremst er det tegnerne som får på pukkelen.

– Norske tegnere holder generelt ikke internasjonalt mål. Tegningene er enkle og greie, men personlig foretrekker jeg en naturalistisk strek, og de naturtro tegnerne er sjeldne i Norge.

Tegneserie-entusiaster av Bøckmanns kaliber er sjeldne, de også. Hvis nysgjerrigheten din på tegneserier blir pirret, er Tromsø Bruktbokhandel stedet for å tilfredstille den. Det koselige antikvariatet ligger beskjedent tilbaketrukket på sørsiden av Domkirken.

Fem anbefalte serier

Pål Bøckmann:

Sin City – Frank Miller

Dark Knight Returns – Frank Miller

Prins Valiant – Hal Foster

Lone Wolf and Cub – Kazuo Koike og Goseki Kosima

Arne And – Charlie Christensen

Jens K. Styve:

Hate – Peter Bagge

Eightball – Daniel Clowes

Mjau Mjau – Jason (John Arne Sæterøy)

Assar – Ulf Lundquist

Diverse serier – Lewis Trondheim

Stian Andreassen:

Vent litt... – Jason (John Arne Sæterøy)

Finnfinnfinn – Jens K. Styve

Homo Norvegicus – Christopher Nilsen

Maus – Art Spiegelman

Cerebus – Dave Sim

ALTERNATIVE SERIEMAKERE: For Jens K. Styve (til venstre) og Stian Andreassen representerer tegneserien først og fremst muligheten til å fortelle en god historie.

På den

DEN UKJENTE SOLDATS GRAV: *Alyofja* er en minnestatue for russiske falne soldater som skuler mistenksomt mot vesten.

Alle foto CHRISTOFFER EILIFSEN

andre siden

Veiene er fylt av Lada. Kvinner tripper rundt i pelskåper, høyhælte sko og rosa neglelakk, mens menn har pelsluer på hodet og kjederøyker med en øl i hånden. Velkommen til Murmansk.

Murmansk, med sin halve million innbyggere, er det nærmeste man kommer en storby på de breddegrader der Tromsø figurerer, og er absolutt verdt et besøk.

Overivrige industriarkitekter

Murmansk ble en vakker dag plantet i den russiske tundras ødemark, takket være overivrig ekspansjonsånd hos sovjetiske industriarkitekter. Målet med by-etableringen var å utnytte områdets naturressurser på det groveste. Hovedsakelig dreier det seg om fisk og olje, men det sysles også litt med atomreaktorer og lignende lugubre foretak. Dessuten har den russiske militærmaskinen stasjonert et absurd stort antall soldater i byens relative nærhet.

På minibuss til imperiet

Utopias påsketur til Murmansk startet på den finske siden av grensen, med nypusset pass og blekkdryppende turistvisum til det russiske imperiet i lommen. En ørliten

minibuss stoppet flyktig ved stasjonen og satte hurtig avgårde på grusveier gjennom de russiske skoger. Sitrende nervøsitet bredde seg idet den nordiske, trygge velferdsstat forsvant i sidespeilet og frontruten viste en mørk skog i ilter snøstorm.

Mistenkelig pulserende

Etter åtte timers kjøring over øde sletter nådde bussen havet. Like etterpå så vi bebyggelse. Opp av et landskap som stod i sterk kontrast til den enorme ødemarken vi tidligere hadde passert, bygget det seg hurtig opp en industriell by rundt oss.

På tross av at klokken nærmet seg tolv en søndagskveld, var det mye aktivitet i gatene i form av fotgjengere, kjøretøy og åpne små kiosker.

Blokker med flassende maling ruvet faretruende rundt oss, russere fylte langstrakte fortau, og veiene ble dominert av Lada. Med tanke på all aktiviteten som foregikk i gatene, lignet Murmansk mistenkelig på en levende og pulserende by.

UNDERLIG: Selv om Murmansk på mange måter ligner en vestlig by, er alt likevel ekstremt annerledes.

Hvor ble det av den industrielle avfallsuppen av menneskelig og urbant forfall som ryktene ufint tillegger Murmansk?

Den ukjente soldats grav

Murmansk har én turistattraksjon. Det er en skyhøy soldatstatue like utenfor sentrum som skuler mistenksomt ut mot vesten. Den ble reist til minne om russiske soldater som døde under andre verdenskrig. Soldatens fot er et ypperlig sted å få et godt overblikk over Murmansk, selv om utsikten er usedvanlig lite romantisk.

Turen til Den ukjente soldats grav ble gjennomført ved hjelp av det utmerkede offentlige transportsystemet. Aldri trengte vi å vente mer enn trede sekunder på en buss. Tromsbuss må se seg slått hardt ned i støvlene av sin søsterbedrift i Murmansk.

Overdådig forfall

Det er ikke bare statuene i Murmansk som ruver utover landskapet. Russerne bygger monumentalt overalt, men vedlikeholder

tilsynelatende ikke sine prangende byggverk. I sentrum av Murmansk finnes flere overdådige bygninger i melankolsk forfall.

Her er så underlig

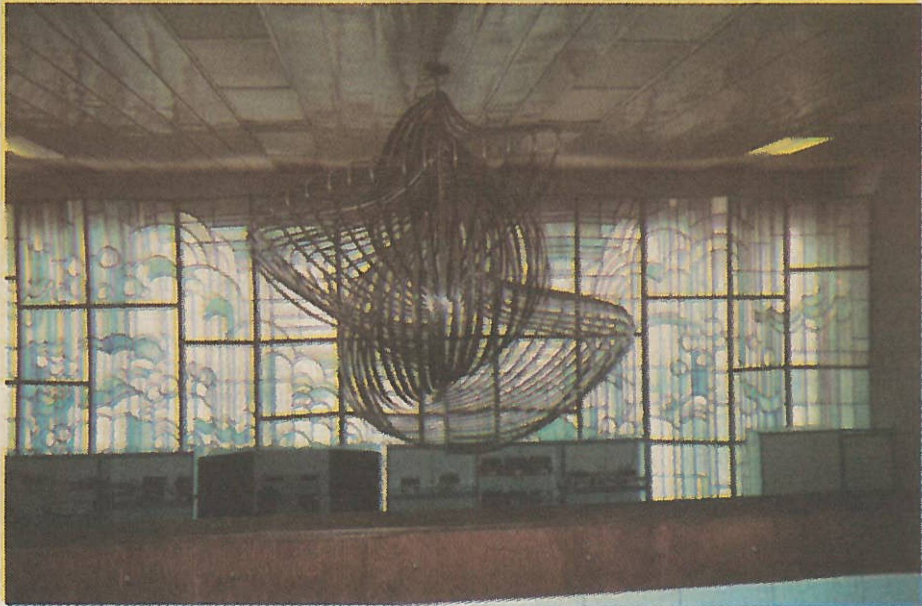
Noe kjenner man igjen fra Norge. Noen musikklåter, et par potetgullmerker og et knippe TV-program minner om hjemlige strøk. I tillegg har Murmansk både hoteller, parker, kjøpesenter og kontorer som en vestlig middels stor by. Likevel er alt ekstremt annerledes. Byen bærer for det første preg av at rikdommen er mindre og forfallet større, men dette er kun en liten del av det kulturkolliderende kaoset en nordmann møter i Murmansk.

Et møte som føles som en europeisk virkelighet trukket gjennom en psykodelisk trakt fylt av russisk sosialrealisme.

Tekst CHRISTOFFER EILIFSEN

LEVENDE BY: Med tanke på all aktiviteten som finner sted i gatene, ligner Murmansk mistenkelig på en levende og pulserende storby.

OVERDÅDIG: Russerne bygger monumentalt over alt, men vedlikeholder tilsynelatende lite.

noe å tenke på

Endeleg kan du myse mot ei stadig varmare sol og sjå at snøskavlane byrjar å minke. Vi vert yre og kåte heile gjengen, men kva er det eigentleg som skjer? Vi har snakka med Judith Perry, fyrsteamanuensis i psykologi for å få ei forklaring.

Kvifor er vi våryre?

Kva er våryrhet?

Det må vere at vi har så mange forventningar til vår og sommar som gjev oss gode assosiasjonar. Då meiner eg at snøen forsvinn, vekster gror, lyse og varme dagar gjev oss glade tankar om sommar og ferie. Ein vert òg meir sosial om sommaren, men viss du vil vite noko om våre seksuelle adferder må du nok snakke med ein biolog!

Påverkar lys og mørke oss?

Lys og mørke påverkar produksjonen av aminosyra tryptofan, ein av hovudbyggesteinane i menneskekroppen. Trypto-

fan er grunnformen for produksjonen av serotonin og melatonin som har ei sambinding til vår døgnsyklus. Lys stimulerer produksjonen av serotonin medan mørke stimulerer produksjon av melatonin. Det er eit kontroversielt tema, men ein hevdar at det er ei kobling mellom serotoninen og den oppkvikkande kjensla sollys gjev oss, sidan han gir deg meir energi. Nokre vert skikkeleg maniske når våren kjem, og denne serotoninen kan jo vere ein del av årsaken til det. Ein har i alle fall funne ut at etter 5 timar i dagslys, er mengda av serotonin i kroppen tre gonger så høg.

Så då gjer melatoninen deg deprimert?

For å seie det slik: Serotonin får deg til å vakne om morgonen, og melatonin får deg til å sovne om kvelden. Melatonin hjelper kroppen til å slappe av og gjer han klar til sømn. Det er mangel på serotonin, altså for mykje melatonin, som vi kallar mørketidsdepresjon. Etter nokre timar i mørke, vil 80 prosent av serotoninen ha vorte gjort om til melatonin.

Kva skjer med oss då?

Forskning viser at vi et meir karbohydrater om vinteren på grunn av mangelen på serotonin. Kroppen veit at karbohydrat

inneheld serotonin. Når det vert lysare, et vi mindre karbohydrat, sidan lyset stimulerer kroppen til å produsere det sjølv. Dette er ein heilt naturleg prosess og har ingenting med spiseforstyringar å gjere.

Så det er ei kobling mellom den effekten serotoninen har og våryrheita?

Eg har ikkje forska på det, men den generelle ideen kan vere sann, når vi har høgt nivå av serotonin i kroppen vår ved mykje sollys.

Tekst KRISTIN DANIELSEN
Illustrasjon TONE EVENSEN

— Kommentar —

Nytelsens manifest

Kokeboken har den magiske tiltrekningskraften som bare forbudte og bedragerske ting har.

Kokeboken er forbudt. Selv om Norge over natta har blitt en cappuccinoslurpende nasjon, og god mat er blitt hipt, må du ikke tro at det pietistiske synet på nytelse forvitret over natta. Mat skal fremdeles etes, ikke nytes. Eller hvorfor tror du vi ligger på verdenstoppen i antall fordøyede frossenpizzaer per mage?

Tidsmangel er ingen unnskyldning. Sydeuropeerne er travle de også, men de har skjont at mat er et sansenes eventyr. Konditor Pascal beklager seg til Dagbladet over nordmenns matvaner.

— Jeg skjønner ikke at dere aksepterer så dårlig kvalitet på sjokoladen, sukker han.

Det er fordi franske Pascal ikke skjønner at sjokolade her til lands blir spist av syndere i stjalne øyeblikk.

Kokeboken også bedragerisk, av den enkle grunn at for å lage maten, må vi kjøpe kokebokens ingredienser. Det er da vi blir bedratt. For her i Norge er det langt mellom de yrkesstolte kjøpmenn i spesialbutikker som krydrer matvarene du kjøper med sjel. SJel er et dyrt krydder i Norge. Følgelig må vi studenter ty til et billig supermarkeds masse-industrialiserte matvarer og ekspederes av en tenåring som ikke vet hvor de solmodne tomatene er. Og av dette skal man lage et sansenes eventyr? Høh. Å trille ut av et supermarked er å trille ut av en svindel.

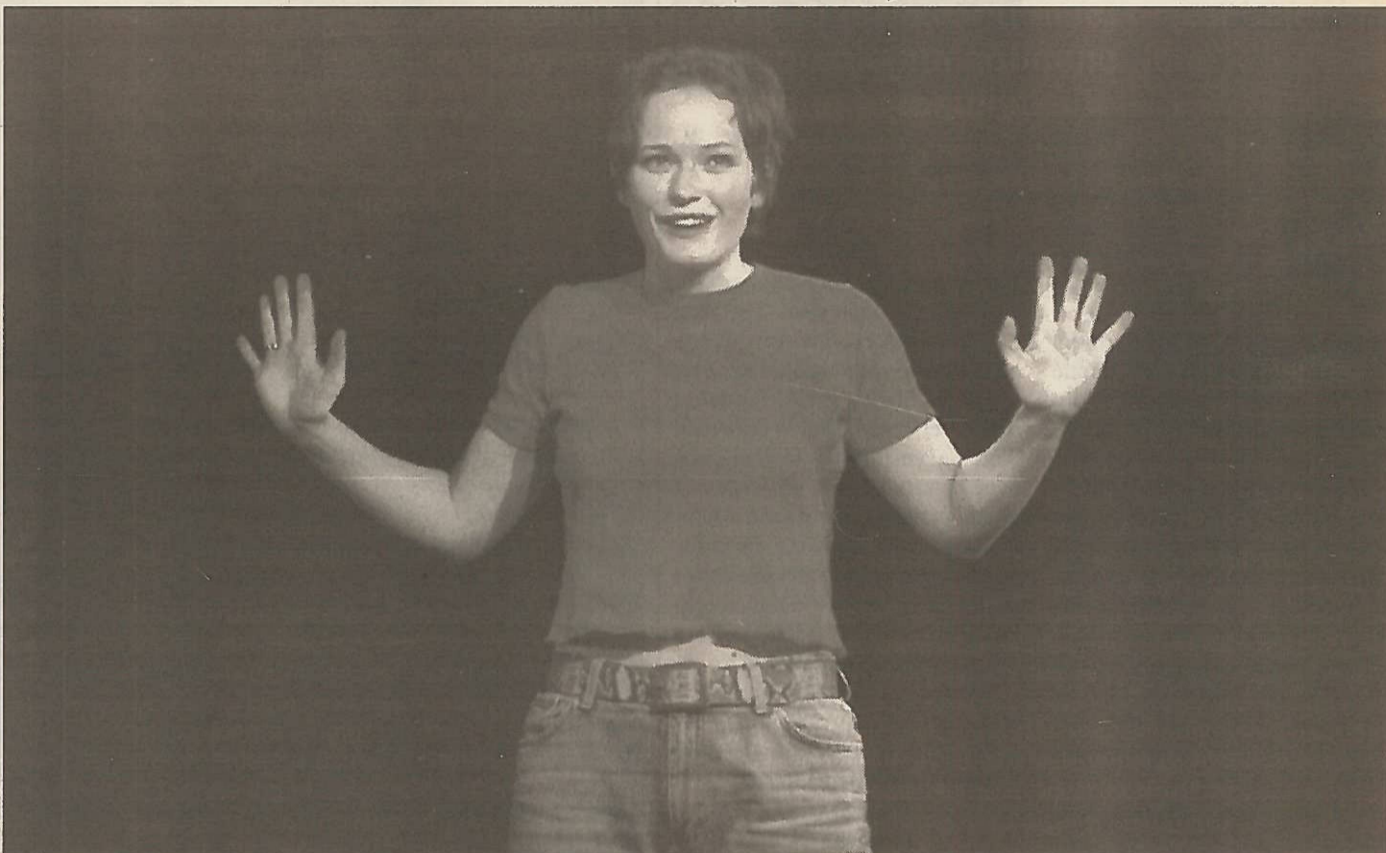
Selv om kokebøkene selger som varmt hvetebrød, norske elitekokker er blant verdens beste, og flere og flere av oss har fått sansen for kokebokens dampende matporno, er det fremdeles noe som skurrer. Det er liksom noe forunderlig paradoksal i det at Ola Nordmann skal bli gourmet over natta. Han minner om en fjortenåring som kler seg som Eminem, og som prøver så hardt å være autentisk cool at det er vanskelig å ikke trekke på smilebåndet.

Kultur

Dramatiske skjebner

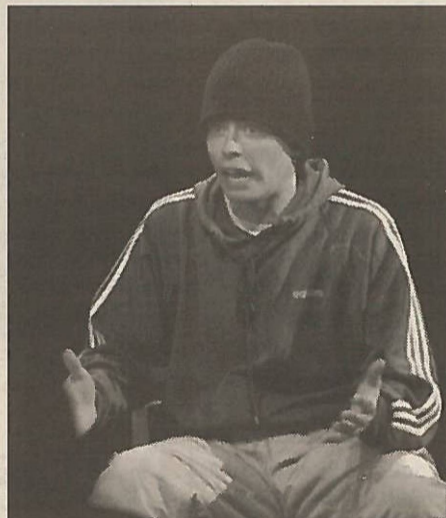
Distré Zwart

Hollywood-regissøren fra Norge, Harald Zwart, valgte å utsette verdenspremièren av sin siste film *One Night at McCool's* med en hel time i London, Torsdag 19. april. Grunnen? På grunn av sen innbydelse ble popgruppen A-ha nemlig en time forsinket, skriver Fredriksstad Blad.

FORTELLERKUNST: Monologene ble fremført med enkle og virkningsfulle fakter av Drama 2-studenter ved Høgskolen.

En monolog trenger ikke mange virkemidler for å gi deg noe å tenke på.

DRAMATISK: Adoptert gategutt med traumer fra fortiden.

REDD: Ung pasient med angst for fremtiden.

teater
Monologer
Eventyrfestivalen
Teaterkafeen
3. april

Drama 2-studenter fra Høgskolen i Tromsø fremførte et variert utvalg fiktive monologer i Teaterkafeen 3. april.

Ulike menneskeskjebner

En nyinnflyttet alenemor fortalte om motløsheten over å være alene med et barn. En soldat i eksamensrus berettet sin historie. Etterpå møtte vi en ung pasient med angst for fremtiden og en adoptert gategutt som sliter med traumer fra fortiden. Et knippe menneskeskjebner som ga publikum noe å tenke på.

Både latter og gråt

Selve fremføringen var det viktigste på scenen, men studentene forsterket ordene med hjelp av enkle virkemidler. Pasienten

klamret seg til en ensom stol, og gateguttene viste sin sårbarhet ved å kle av seg og stå igjen nesten naken da monologene var ferdig. Soldaten ga publikum et komisk avbrekk fra de ellers dypsindige karakterene.

Finne et menneske

— Bak hver av karakterene ligger et halvtimes intervju som vi har dramatisert og kuttet ned til en syv minutter lang monolog, forteller "gateguttene" Kent Are Amundsen.

De fire monologene vi hørte denne kvelden, utgjør del én av en serie på i alt fjorten. De resterende monologene vil bli fremført i overskuelig fremtid, og anbefales på det sterkeste.

Tekst ATLE H. ISAKSEN
Foto GRY JOHANSEN

KOMISK: En soldat ga publikum et komisk avbrekk.

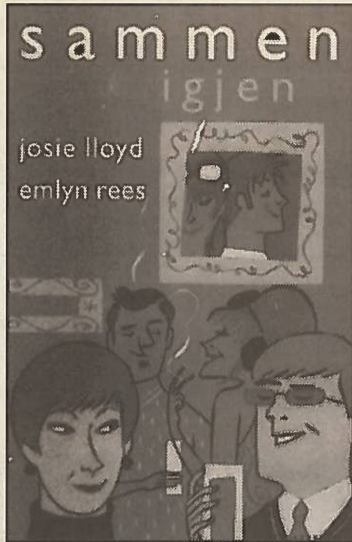
Les mer

Les mer om Eventyrfestivalen på side 24.

Historie med logisk brist

Den sukkersøte kjærlighetshistorien i boka *Sammen* begeistret kritikere over hele verden. Nå har oppfølgeren kommet, *Sammen igjen*, og den er så platt at den knapt fortjener en anmeldelse.

bok
Sammen igjen
Josie Lloyd og
Emlyn Rees
Cappelen

Forfatterne Josie Lloyd og Emlyn Rees sin ambisjon med denne boka er åpenbar: Drømmen om enda en pengesekk.

Marktrakkent manifest

Det at jeg faktisk måtte tvinge sjel og sinn til å erobre dette marktrukkne manifest til ære for Kong Midas, var den eneste virkelige skuffelsen *Sammen igjen* ga meg. Forfatterne gjør "en Big Brother", de spiller på det de tror folket vil ha. De må bare bli utnevnt til kiosklitteraturenes ukronede keiserpar.

Jeg har ikke hatt den tvilsomme ære å fordype meg i for-

gjengeren *Sammen*, men jeg tillater meg å tvile på dens kvalitet.

Glatt

Egentlig er ikke denne boka verdt en seriøs anmeldelse. Jeg skal likevel forklare hvorfor denne boka kvalitetsmessig ikke passerer tegneseriebladet *Pyton* i litterær verdi. Persongalleriet er ikke bare platt og ensformig, hovedpersonene er sammensatt på falske og gjennomslipelige premisser. Matematikere ville funnet sjansen for at slike personlighetsbeskrivelser skulle ha en rot i virkeligheten så lav, at en trygt kunne kategorisere den som ikke-eksisterende.

Derfor velger jeg herved å erklære teorien om boka *Sammen igjen* som et ikke-eksisterende falsum. Leve vitenskapen!

Tekst ANDRÉ BRUUN

Ganske proff, hjelper lite

Orango går tilbake i tid. Det er et såkalt retroband. Det er kjedelig.

plate
Something Good
Orango
Rickosound Records

Orangos nye skive, *Something Good*, inneholder klang- og akkordkombinasjoner vi har hørt mange... nei, utrolig mange ganger før. Bigbang spiller denne musikken, Euroboys er ikke langt unna, og ørten andre mer eller mindre kjente band sysler med liknende foretak. Som student skal man visstnok la seg imponere av slik musikk.

Men det gjør ikke jeg. Jeg sier nei. Stopp dette tullet! Jeg lar meg absolutt ikke imponere. Dette verken engsjerer eller pro-

voserer, og det skal god musikk gjøre. Dermed basta! Orango spiller kjedelig musikk. Javisst kan bandmedlemmene traktere sine instrumenter i proff stil, og de kan klippe seg i fancy 60-tallsfrisyrer med en skarp saks. Faktisk kan disse guttene skrive ganske OK kōntri-R&B-60-tallsrock-pop-låter om de vil. Men det hjelper fint lite.

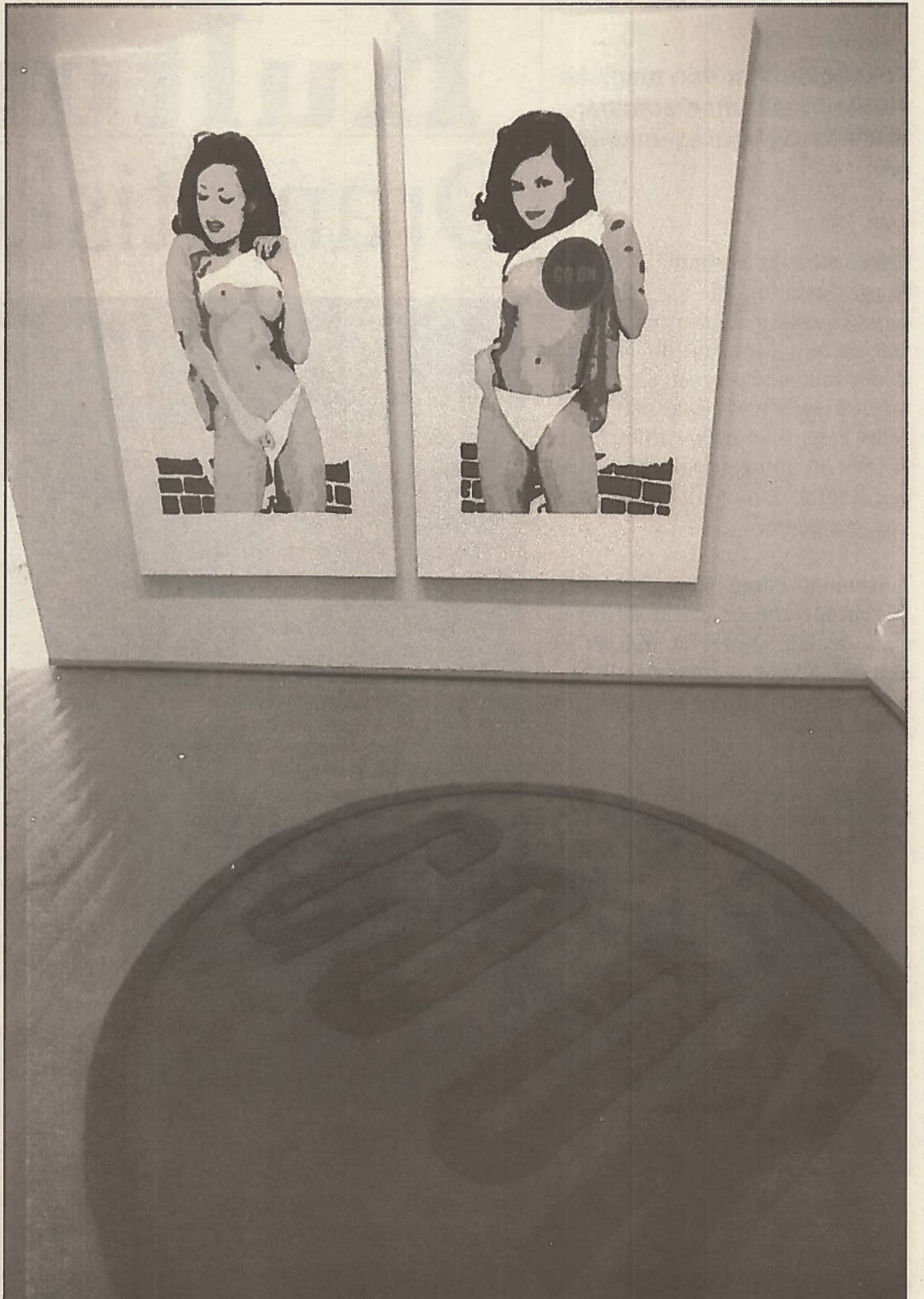
Å høre på Orango gir mye av den samme følelsen som når DJ-en på Driv setter på *I will Survive* for kveldens tredje gang. Om du koser deg fælt når han gjør det, vil du sikkert også like Orango.

Tekst CHRISTOFFER EILIFSEN

Norsk film som varmt hvetebrød

Mannskoret fra Berlevåg er sett av drøyt 400.000 personer, ifølge Nettavisen. Dermed kniver de med Elling og Kjell-Bjarne om å være årets største publikumssuksess. Nå har nemlig 400.000 tilskuere også sett filmen om de to skruene skapt av Ingvar Ambjørnsen. Til sammenligning var fjorårets best besøkte film, *Detektor*, sett av 250.000 mennesker.

Tromsø Kunstforening

FRISTERINNE: Lite klær og store bokstaver: GO ON.

Alle foto JON TERJE EITERÅ

Musikalsk reiseskildring

Veteranene fra Brazz Bros klarte å fremføre afrikanske zulu-låter og nasjonalromantiske *Brureferd* i én og samme konsert. De gamle er fortsatt eldst.

konsert
Brazz Bros
Ishavskatedralen
19. april

Jaggu klarte ikke gamlegutta å lure meg.

Med *Brureferd* til Afrika

Da de innledet konserten i Ishavskatedralen 26. april, med de patosfylte blødmene fra egenkomponerte *Brureferd*, trodde jeg alt håp var ute.

Heldigvis, akkurat da jeg belaget meg på en lang kveld

med nasjonalistiske toner, snudde Brazz Bros på flisa og satte afrikanske rytmer på programmet. Fra da av ble musikken spennigere, og smilet satt løsere. I en slags musikalsk reiseskildring av Afrika-turen deres, formidlet blåsergruppen minner og historier med glade toner.

Selvsikre tiåringer

Det ville ha vært blodig urettferdig å ikke nevne innsatsen til Tromsø Kulturskoles Ungdomsorkester. For selv om de gamle fortsatt er eldst, var det

kanskje den yngre garde som imponerte mest. De innøvde strykkearrangementene til Brazz Bros' musikk ble fremført med selvtillit av ungdom ned til under ti år.

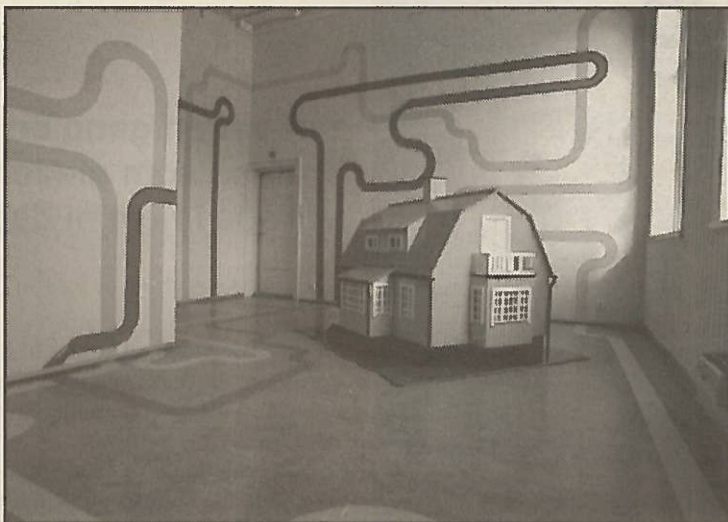
– Fantastisk bra, kommenterte gamlegutta. De var så fornøyde at de like gjerne bestemte seg for å ta med ungdomsorkesteret på en miniturné til Harstad.

En smule oppskriftsmessig Brazz Bros formelig oser av rutine. Og som det gjerne faller seg når band har vært ofte nok på turné, blir de nesten litt i over-

ar deg lure

**Charles Bonnet
Syndrom-utstillingen
spiller på tvidydighet.
Lars Sture har laget
sommerfugler til å
spise opp. Dette er
noe av det du kan se
på Tromsø
Kunstforening.**

kunst

Diverse utstillinger
Diverse kunstnere
Tromsø Kunstforening

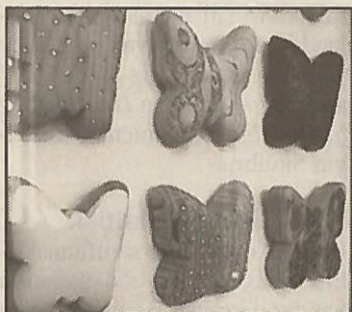
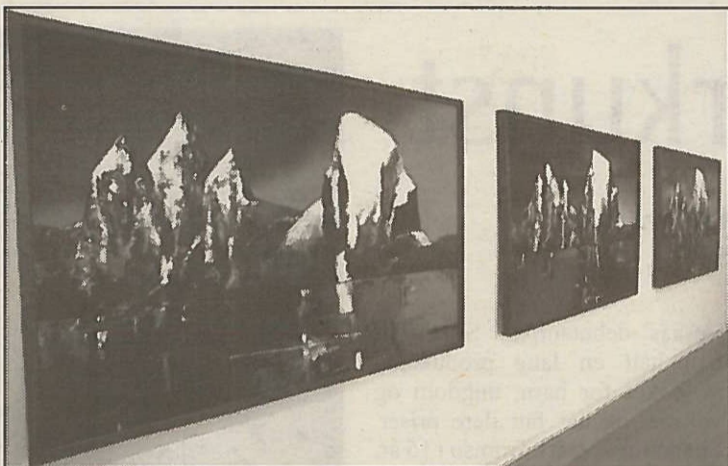
Bare skygger og lys danner et bilde. Ligner et vanlig maleri, men med all sin enkelhet er det nesten som å kalle eselet for hest. En tegning, en skisse, et bilde, et maleri, du velger selv.

To vakre malerier av en ung dame leker med følelsene dine. Halvnaken som hun er, kommer det runde merket over hennes ene bryst som en oppfordring til å gjøre noe, og på gulvet ligger en matre med samme påskrift. Noen hvisker det til deg for så i neste sekund å brøle det til deg: GO ON! Du tusler videre med piping i kroppen, og ikke bare i ørene.

Lars Sture

Sture viser hvor mye man kan gjøre med tre og tekstil. Bord i løse luften, på gulvet og på vegg møter deg når du vandrer inn på Lars Stures utstilling. Og sommerfugler. Mange sommerfugler, noen med korssting og noen med glitrende glassdianter.

Andre ser ut som om de er til å spise opp, som en smultring med melis på. Heldigvis for de utsmykkede sommerfuglene er de av tre.

VARIERT: Kunstforeningen byr på kunst i mange former.

Viltre malerier

Malerier. Her er det ikke lagt vekt på en helhetlig utstilling med ro og ettertanke i høysetet. Her kastes man fra det kaldeste nord med sine dyplårlige farger til tegneserie-aktige bilder

med figurer fjernt fra den virkelighet vi befinner oss i. Her er engstelige griser og sleske ulver.

Tekst JON TERJE EITERÅ

OPPSKRIFTSMESSIG: Brazz Bros blåser i å utfordre musikalske konvensjoner.

kant korrekte. Ikke så å forstå at de er stive og formelle, langt derifra. Når tubasoloer, sangtekster på zulu og afrikansk dans står på agendaen, er det vanskelig å være stiv og formell. Brazz Bros

er derimot en smule oppskriftsmessige, for selv om de velvillig lekte litt med lydbildet, holdt de seg alltid trygt unna det utfordrende.

Dessuten var valget av kon-

sertlokale uheldig. Under Ishavskatedralens høye tak er det vanskelig å skape stemning.

Tekst ERLEND PAASCHE
Foto JON TERJE EITERÅ

PLATEKOMPANIET

Back-katalogen er ryggraden i enhver oppegående platebutikk. Back-katalogen dekker 1000-vis av CD'er med forskjellige artister fra ulike tidsepoker, i alle mulige sjangere og musikkretninger. Nå gir vi deg mulighet til å selv bestemme hvilke CD'er du vil ha på tilbud.

DU VELGER TILBUDENE -

25% PÅ ALL FULLPRIS BACK-KATALOG

PRISEKSEMPEL:

Før: 109,- og 169,- Nå: 81,- og 126,-
Så langt lageret rokker!

○ 2 Pac	○ Marley, Bob
○ Ac/Dc	○ Mayfield, Curtis
○ A-ha	○ Metallica
○ Band	○ Mitchell, Joni
○ Beach Boys	○ Moby
○ Beatles	○ Morphine
○ Beck	○ Morrison, Van
○ Belle & Sebastian	○ Motorpsycho
○ Black Sabbath	○ Nine Inch Nails
○ Blur	○ Nirvana
○ Bob Hund	○ Pavement
○ Bowie, David	○ Pearl Jam
○ Cash, Johnny	○ Pink Floyd
○ Cave, Nick	○ Pixies
○ Clapton, Eric	○ Presley, Elvis
○ Cohen, Leonard	○ Prine, John
○ Counting Crows	○ Queen
○ Dave Matthews Band	○ R.E.M.
○ Davis, Miles	○ Radiohead
○ De La Soul	○ Red Hot Chili Peppers
○ Depeche Mode	○ Rolling Stones
○ Difranc, Ani	○ Simon & Garfunkel
○ Doors	○ Smashing Pumpkins
○ Dylan, Bob	○ Sonic Youth
○ Foo Fighters	○ Springsteen, Bruce
○ Gaye, Marvin	○ Steely Dan
○ Green, Al	○ Tool
○ Guns N' Roses	○ U2
○ Hendrix, Jimi	○ Velvet Underground
○ Kruder & Dorfmeister	○ Waits, Tom
○ Lambchop	○ Wonder, Stevie
○ Limp Bizkit	○ Wu-Tang Clan
○ Madonna	○ Yo La Tengo
○ Manic Street Preachers	○ Young, Neil

PLATEKOMPANIETS TOPP 15 ^{149⁵⁰}/_{199⁰⁰}

1. NICK CAVE AND THE BAD SEEDS / No More Shall We Part 149⁵⁰
2. DAFT PUNK / Discovery 149⁵⁰
3. JANET JACKSON / All For You 149⁵⁰
4. BENT / Programmed To Love 149⁵⁰
5. THE AVALANCHES / Since I Left You 149⁵⁰
6. MC MUSIC 15 ..... 149⁵⁰
7. ASH / Free All Angels 149⁵⁰
8. DIDO / No Angel 149⁵⁰
9. CREED / Human Clay 149⁵⁰
10. BEL CANTO / Retrospect (Limited 2CD) 159⁰⁰
11. BUGGE WESSELTOFT / Moving 149⁵⁰
12. COLDPLAY / Parachutes (2CD) 149⁵⁰
13. BOB HUND / Stenålderen kan börja 149⁵⁰
14. BRUCE SPRINGSTEEN / Live In New York City (2CD) .. 199⁰⁰
15. STATUS QUO / Old Time Rock n' Roll 149⁵⁰

OSLO

Bogstadveien 40
Man-fre 10-22,
lør 10-20, søn 11-21

Stortingsgaten 22

Man-tor 10-23,
fre-lør 10-24, søn 12-23

TROMSØ

Nerstranda
senter
Man-fre 10-20,
lør 10-18

BERGEN

Byporten Shopping
Man-fre 9-22,
lør 10-20, søn 13-19

Torgallmenningen 5

Man-tor 9-22,
fre-lør 9-24, søn 13-22

TRONDHEIM

Grønland T-bane
Man-fre 10-22, lør 10-20,
søn 13-19

STAVANGER

Søregata 9
Man-lør 10-22, søn 13-21

Munkegata 31
Man-fre 10-22,
lør 10-20, søn 13-19

Glimt fra eventyrfestivalen

**EVENTYR-
LIG:**
Hundrevis deltok
i opptoget som
markerte starten
på festivalen.

**Foto
GRY
JOHANSEN**

Det var en gang en eventyrfestival i Tromsø som gledet mange barn og voksne i hele ni dager til ende.

Eventyrfestivalen, 30. mars til 8. april, var årets beste unnskyldning for å leve seg hemningsløst inn i eventyrets verden.

Hvert år inviteres kulturorganisasjoner i Tromsø til å delta i festivalen. De som takker ja,

bidrar til at festivalens virksomhet blir satt i eventyrets tegn. Høgskolestudentenes *Monologer* og fortellerkunstneren Hans Sande var med å gjøre årets eventyrfestival fargerik.

Ellevill fortellerkunst

– En kveld kom Jesus syklende og så elefanter gå på vannet. I alle fall i forfatter Hans Sandes elefantevangelium.

Litteratur

Litteraten
Eventyrfestivalen
Teaterkafeen
5. april

De som møtte opp til Litteraten i Teaterkafeen 5. april, fikk nyte forfatter, psykiater og billedkunstner Sandes fortellerkunst og fabelaktige historier.

Lider av fødselsmisunnelse

Gullkornene er mange i Sandes fortellinger. En historie handlet om Lille Fille Sprett som aldri åt seg mett og herr Nixon som alltid åt seg mett. Den ene rare historien etter den andre. Etter et langt knippe ville fortellinger, ble Sande straks litt mer stillferdig etter fremføringen. Da skulle han nemlig bli intervjuet av for-

fatterkollega Ann Helen Arntzen.

– Jeg lider av kreativ mani, hevdet Sande.

– I motsetning til mange kvinners penismisunnelse, lider jeg selv av fødselsmisunnelse, jeg har en trang til å skape noe.

Likevel er det vanskelig å vite når man skal ta Sande på alvor. Plutselig kunne han utbryte at han er blitt avvist av det største nynorskforlaget i Nord-Europa.

– Mange lurer på om jeg fleiper med dem, eller om jeg har noe viktig å si, opplyste Sande.

– Svaret er ja.

Lang produksjon

Arntzen presenterte Sandes lange forfatterskap, og portretterte en aktiv og samfunnskritisk skribent. Han debuterte i 1969, 22 år gammel, med diktsamlingen *Strime*. For denne mottok han

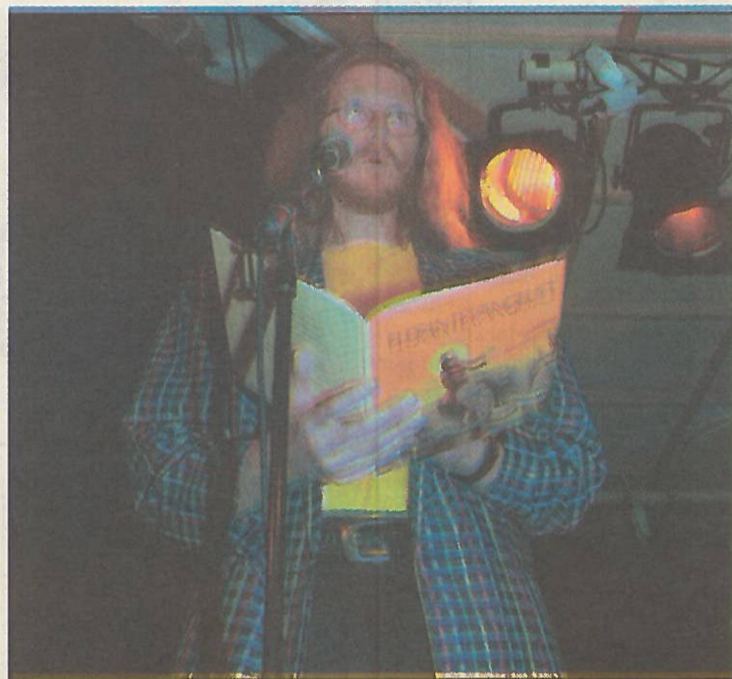
Vesaas' debutantpris. Siden har han hatt en lang produksjon av bøker for barn, ungdom og voksne, og har fått flere priser. Sande var bosatt i Tromsø i 15 år, før han midt på 90-tallet flyttet tilbake til sitt hjemsted på Vestlandet. I Tromsø var han aktiv i forfattermiljøet og lagde blant annet forestillingen *Hæstrokk og andre villdyr*, sammen med Malvin Skulbru.

Samfunnskritisk

Ifølge Arntzen har samfunnskritikk vært en rød tråd gjennom Sandes diktning. Barneboka *Lita Grøn Grasbok* (1972), vakte harme og debatt fordi den tok stilling mot vietnamkrigen.

– Her berøres et av kjernepunktene i Hans Sandes diktning, påpekte Arntzen.

– Driver du med indoktrinering innenfor samfunnsnormen

FLEIP ELLER FAKTA: – Mange lurer på om jeg fleiper med dem eller om jeg har noe viktig å si, sa Sande, og fortsatte: – Svaret er ja.

Foto GRY JOHANSEN

er det greit, men Sande lar seg ikke forlede eller fryse fast. Han lar seg ikke forføre av tendenser eller trender. Og ikke minst, han lar seg ikke kneble, avsluttet Arntzen.

– Mor mi danser på kjøkkenet med en usynlig mann. Hun dan-

ser og danser til han er en våt flekk og da tørker hun ham opp, forteller Sande.

Og snipp, snapp snute, så var eventyret ute.

Tekst GRY JOHANSEN

Skranglete sinnsro

Svært utlevende tekster av imponerende kvalitet, var med å løfte St. Thomas' konsert til et høyverdig nivå.

konsert

St. Thomas
Kaos
20. april

Utstedet Kaos er et merkelig sted. Bare denne helgen kunne Kaos by på fotballvorskpiel, elektronisk klubbkveld og det denne artikkelen skal fokusere på, en konsert med Oslobandet St. Thomas. Musikken til St. Thomas er skranglete folk-inspirert visepop som delvis kan spore sine røtter tilbake til Neil Youngs tidlige musikk.

Innadvendt koselig

Visefrontsanger Thomas startet konserten med å slå av en kameratslig prat med sitt publikum. I en slags innadvendt, koselig tone

som preget hele konserten, pratet Thomas om løst og fast på en slik måte at jeg i dag føler meg skamløst komfortabel med å tiltale ham ved fornavn. Dette har sammenheng med at Thomas framførte svært utlevende tekster av imponerende kvalitet. Tekstene var med å løfte konsertopplevelsen opp på et høyverdig nivå.

Anledning til hopping

St. Thomas hadde med seg to ekstra musikere, henholdsvis på fiolin og trommer. Selv om fiolinen ikke akkurat breiet seg griskt utover i lydbildet, falt den fint sammen med de andre tonene. Hovedsakelig var konserten en lavmælt affære, men mot slutten ble tempoet skrudd litt opp, og

SKRANG- LETE:

St. Thomas spiller folkinspirert visepop som delvis kan spore sine røtter tilbake til Neil Youngs tidlige musikk.

bandet benyttet anledningen til å gjøre noen små hopp rundt omkring på scenen.

Er det mulig å holde kjøft?

Som alltid når det spilles rolig musikk, må man tåle et surr av samtaler i lokalet mens konserten

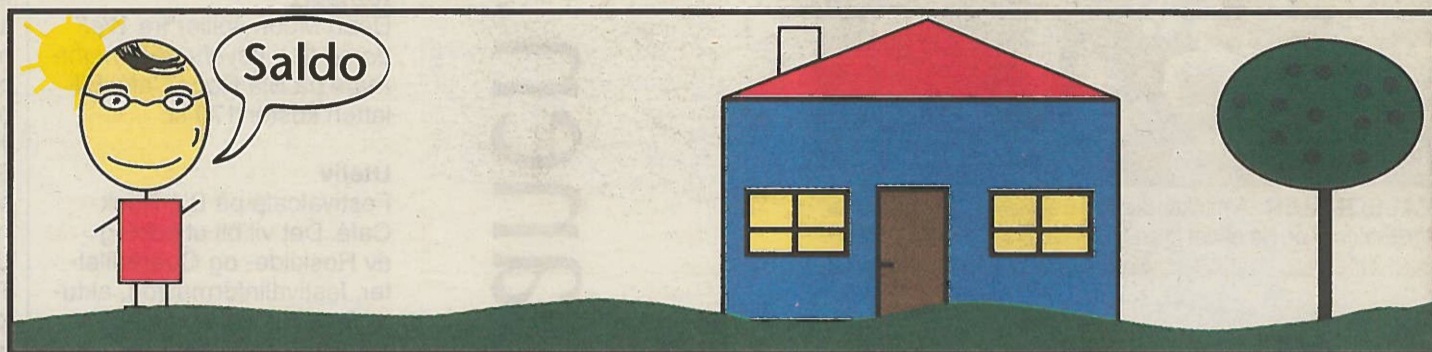
pågår. Dette er en særdeles ufin skikk. Men siden ikke alle mennesker har gode manerer, var det noen som følte en enorm trang til å prate høylytt under konsertens 45 minutter. Dette ødelegger jo konsertopplevelsen en smule for de som betalte seg inn for å høre

på bandet. Neste gang noen spiller rolig musikk anbefales disse pratsomme rabbagastene herved å gå til et annet utested.

**Tekst CHRISTOFFER EILIFSEN
Foto ØYVIND OLSEN**

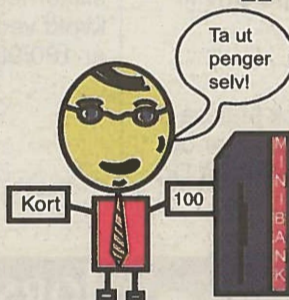
Nå gir Bjarne studentene bedre råd!

**I K-Bank får du fordeler mens du studerer.
Nedenfor finner du en oversikt over våre studentfordeler.**

K-Studentkonto

K-Kort Visa

- Ingen årspris
- Redusert pris på bruk i Norge

K-Privat MasterCard

Ingen årspris ved bruk av K-Nett Betaling og K-Telegiro

Studiefinansiering

- Forskuddslån, studielån og tilleggslån

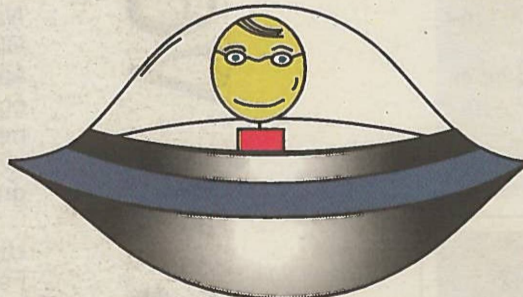

Boligsparing for ungdom BSU

- God rente, skattefordeler, lånerett og gunstige lånebetingelser

Egen studentrådgiver i Tromsø

Vil du vite mer om våre studentfordeler,
kan du ringe:

Kristin på tlf. 77 62 27 52,

Kent-Eirik på tlf. 77 62 27 44 eller

K-Telefonbank på tlf. 815 24 365.

Se også www.kbank.no/bjarne

K BANK

Vi gir deg bedre råd

Lesefri og festivaltid

FESTIVALSOMMER: Amerikanske The Eels spilte i Bøndiksbukta på Quartfestivalen i fjor. Nå er det igjen festivaltid.

Arkivfoto AUDUN RUNDBERG

Når vi kan lukke pensumbøkene og fryde oss over sommerferien, begynner høysesongen for festivalene.

Om du synes det er gøy å treffe mange nye mennesker og liker høy og bra musikk, er det vel ingen tvil om hva du bør gjøre? Her er en håndfull begivenheter du kan delta i mens sola skinner.

Roskildefestivalen 28. juni - 1. juli

Ønsker du å rømme landet i sommer, kan du dra til Danmarks populære festivalby Roskilde, med opptil 200.000 mennesker og en salig blanding av musikk. Robbie Williams, The Hellacopters, Bob Dylan, Deftones, Nick Cave, Aqua og Briskeby er blant celebritetene som opptrer.

For mer informasjon om festivalen, besøk www.roskildefestival.dk. Billettpris: 945 NOK.

Quartfestivalen 3. -7. juli

Norges største musikkfestival kan du overvære i Kristiansand. Kjente band du kan se og høre: Coldplay, Manic Street Preachers, Bob Hund, Deftones, Ash og mange, mange flere. Kanskje du til og med får et glimt av kronprinsen, som har gjestet festivalen en rekke ganger.

Vil du vite mer om Quart 2001 kan du gå på deres offisielle hjemmeside, www.quart.no. Femdagerspass kroner 1.495.

Arvikafestivalen 13. - 14. juli

Svenske Arvikafestivalen befinner seg i Värmland, omtrent en times bilkjøring nord-vest fra Karlstad. Denne musikkfestivalen har en ungdommelig profil. Artister som besøker søta bror er blant annet PJ Harvey, The Young Gods, The Hives, Bertine Zedlitz, og The Theatre of Tragedy. Sjekk ut www.galaxen.se. Billettpris: 550 NOK.

Riddu Riddu-festivalen 18. - 22. juli

Denne konsert- og teaterfestivalen utspiller seg i Manndalen i Nord-Troms og er den største samiske kulturfestivalen på Nordkalotten. Riddu Riddu feirer 10-årsjubileum i år, og arrangørene lover et konsertprogram utenom det vanlige med artister blant annet fra Sibir og Alaska. I tillegg kan du se utstillinger av koma-ger, duodji og kunst, og gå på kurs. Offisiell hjemmeside er www.e2i.net/riddu/. Todagerspass: 500 kroner. Dagspass: 300 kroner.

Dette er kun et lite utvalg av festivaler. Har du god råd og er effektiv, rekker du kanskje alle?

Tekst MARIANN S. KARLSEN

Mens vi venter på Nord-Norgebanen...

Tegning

Åpen akt-tegning kl 20.00 i annekset ved Steinerskolen. Kr 50 i inngangsbillett dekker leie av lokale og honorar til modellen.

Konsert

Dead Moon spiller fra *Welcome to a psychedelic nightmare* på Blå Rock Café. Billetten koster 170 kr.

Uteliv

Festivalcafé på Blå Rock Café. Det vil bli utlodning av Roskilde- og Quartbilletter, festivalinformasjon, aktuell festivalmusikk, rimelig drikke og gjeste-DJ-er.

Film

Filmklubben viser F. W. Murnaus stumfilm *Den siste Mannen* fra 1924. En staselig hotellportier (Emil Jannings) blir for gammel til å utføre jobben sin på byens fineste hotell. Han klarer ikke lenger å bære de ærverdige gjestenes tunge koffert. Dermed blir han vakt på herretoalettet. Visning er på Driv kl 21.00.

Konsert

Melodiøs pop/rock står på programmet når Badger og Diversion Blue spiller på Driv i kveld.

ONSDAG

2

TSI-idrett

Trulle havpadlegruppe lærer deg å padle kajakk hvis du møter opp ved Sjølund kl 18.00.

Tegning

Åpen akt-tegning kl 20.00 i annekset ved Steinerskolen. Kr 50 i inngangsbillett dekker leie av lokale og honorar til modellen.

Uteliv

Napp foregår på Barske Glæder i kveld. Scenen er åpen for publikum, og nye og gamle artister og kunstnere får utfolde seg. En av Tromsøs kulturelle undergrunns-scener.

Uteliv

Festival-café på Blå Rock Café. Det vil bli utlodning av Roskilde- og Quartbilletter, festivalinformasjon, aktuell festivalmusikk, rimelig drikke og gjeste-DJ-er.

Utstilling

Titt på tropefisk. Nord-Norges største vandretstilling med tropefisk kan beskues i Tromsø Museum. Hele 15 akvarier med nærmere 40 ulike arter av tropiske ferskvannsfisker. Akvariene er laget som miniatyrer av fiskenes naturlige miljø. Siste dag.

Seminar

Internasjonalt seminar: *Det frie Sør-Afrika – en bro mellom 1. og 3. verden*. Fra 1994 har det vært flertallsstyre i Sør-Afrika. Omfordeling av godene, likhet, rettferdighet og en helt ny samfunnsutvikling syntes å stå på programmet. Hvor står landet nå, etter sju år? Kan Afrika bygge bro mellom 1. og 3. verden? Innleder er Carl-Erik Schulz og seminaret er i Mack-kjelleren kl 20.00.

Utstilling

Tre kunstutstillinger åpnes i kveld. Det gjelder Ivar Dillans grafiske arbeider, danske Bo Bisgårds Drugs I.D og Marit Myklebusts tekstilkunst. Bo Bisgård har stilt ut i Berlin, København og ved Galleri F-15, og søker å gjøre dopet til objekt for estetisk refleksjon.

Teater

Hålogaland Teater presenterer *Hemmel og Hav*, i regi av Lennart Lidstrøm. Spenn fast sikkerhetsbeltene kl 19.30 i kveld ved Lillescenen. Prisen er 180/90 kroner.

ONSDAG

2

TORSDAG

3

Dans

Kom & Dans i Tromsø inviterer til dansekveld kl 20.00 ved LHL-huset, Storgt. 132.

Konsert

Håvard Stubø kvartett avslutter Tromsø Jazzklubbs vårprogram. Et nordnorsk ensemble med gitarist Håvard Stubø i spissen. Bandet presenterer originalkomposisjoner av Stubø, inspirert av 60-tallets hardbop og modaljazz. Stedet er Driv.

Teater

Hålogaland Teater presenterer Ibsens gode, gamle Vildanden kl 19.30 i Kulturhuset.

Sosialt

International Coffee Hour, i VIP-kantina på Hovedgården kl 11.30. Her får du møte internasjonale og norske studenter over en gratis kaffekopp.

GRATIS

bringing til våre kunder i sentrum (mellom Sydspissen, Prestvannet Stud.hjem, Tromsdalen og UiTø) ÷ **15% rabatt** ved bestilling, (fri bringing ved minst 2 retter). Se menyen på:

www.cuisineorientale.com el. siste side i Lokal Veiviseren.

Det orientalske kjøkken, Sjøgata 25.
Tlf. 77 65 65 66

Konsert

Tromsø Symfoniorkester gir konsert i Kulturhuset i kveld.

Konsert

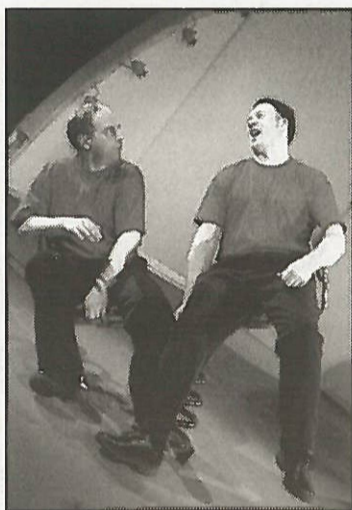
Gå ikke glipp av ukas lunsjkonsert i Teaterkafeen, fra kl 11.30 til 12.00. Billetten koster beskjedne 35 kroner.

Konsert

Etnisk musikkafé med SKU M'balax i teaterkafeen, kl 21.30. Billetten får du for 80 kroner.

Teater

Hålogaland Teater presenterer *Hemmel og Hav*, i regi av Lennart Lidstrøm. Spenn fast sikkerhetsbeltene ved Kulturhusets Lillescene, kl 19.30. Billettpris er 180/90 kroner.

Konsert

Det sagnomsuste livebandet Vamp er tilbake i Tromsø. Se opp for kveldens konsert på Mack-kjelleren.

Film

Tromsø Filmklubb viser Sandrine Veyssets debutfilm fra 1997, *Vil det snø til jul?* En mor og hennes sju barn lever og arbeider på en fattig gård. Barna frykter for sin far som bor med sin andre familie et annet sted, men elsker sin mor som hele tiden sliter med å holde motet oppe.

Konsert

Partybandet Reaction sprenger lydmuren i Carl Johan i kveld.

Aktivitet

Det er vår i lufta, og småfuglene trenger et sted å bo. På Tromsø Museum kl 12.00 kan du snekre fuglekasse for fjærkreene. Ta med egen hammer.

Utstilling

Ta en titt på Ivar Dillans grafiske arbeider i Kunstforeningen.

Konsert

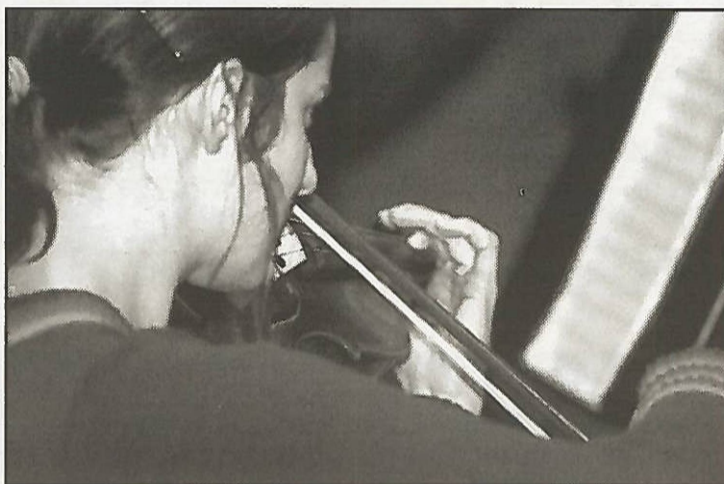
Symfonikonsert i Kulturhuset. Tromsø Symfoniorkester fremfører verker av Strauss og Beethoven, med Ole Kristian Ruud som dirigent.

Utstilling

Titt på tropefisk. Nord-Norges største vandretstilling med trofe- miniatyrer av fiskenes naturlige miljø.

Utstilling

Kunstneren Bo Bisgaard fra Danmark har hatt utstillinger blant annet i København, Berlin og i Galleri F-15 i Moss. Nå er han på besøk i Tromsø Kunstforening med estetiske refleksjoner om dop.

TSI-idrett

Karate på NFH fra kl 19.30 til 21.00.

TSI-idrett

Bueskyting på Kraft fra kl 20.00 til 22.00. Treff nye venner.

Seminar

Internasjonalt seminar med ingen ringere enn Are Kalvø på Mack-kjelleren kl 20.00. Kalvø vil snakke om møter mellom nordmenn og utlendinger i og utenfor Norge. Kalvø er selv etnisk sunnmøring og bosatt i Oslo.

Dans

Dansekveld kl 20.00 på Swingeriet (Storgata 104, 2. etg. ved Veita) i regi av Tromsø Swingklubb. Medlem kroner 20, ikke-medlem kroner 30.

TSI-idrett

Boksing på NFH fra kl 18.00 til 20.00.

Konsert

Lunsjkonsert på Teaterkafeen fra kl 11.30 til 12.00. Billetter koster beskjedne kroner 35.

TSI-idrett

Interessert i undervannsrugby? Da kan du møte opp kl 20.00 i Alfheim svømmehall.

Utstilling

Avlegg Polaria en visitt mellom kl 12.00 og 17.00, til den nette pris av 70 kr for voksne og 40 kr for barn. Etter en opplysende vandring forbi polarakvariet til visning av arktisk film, og deretter gjennom den originale souvenirbutikken, har du det kulturelle alibiet som trengs for resten av dagen.

Teater

Hålogaland Teater presenterer Ibsens gode, gamle *Vildanden*, i Kulturhuset kl 19.30.

Film

Filmklubben viser Mike Leighs kostymedrama *Topsey-Turvy* fra 1999. Denne filmen kom overraskende på Mike Leighs mange tilhengere, for på mange måter representerer den et motstykke til hans øvrige sosialrealistiske produksjoner. Skuespillerne har fått en rekke nominasjoner og priser verden over.

Utstilling

Kunstneren Bo Bisgaard fra Danmark har hatt utstillinger blant annet i København, Berlin og i F-15-galleriet i Moss. Nå er han på besøk i Tromsø Kunstforening med estetiske refleksjoner om dop.

Utstilling

I Galleri Embla viser Are Andreassen billedkunst. Andreassen er opprinnelig fra Harstad, og er utdannet som billedkunstner fra Cardiff og Kunstakademiet i Trondheim.

TSI-idrett

Karate på NFH fra kl 19.30 til 21.00.

Litteratur

Sangbar poesi fremføres i Kulturhuset kl 20.00, for usle 50/30 kroner. Norsk Forfatter-sentrum arrangerer.

TSI-idrett

Volleyball fra kl 20.30 til kl 22.00 på Kraft.

TSI-idrett

Basket spilles fra kl 20.00 til 22.00 på Kraft.

Dans

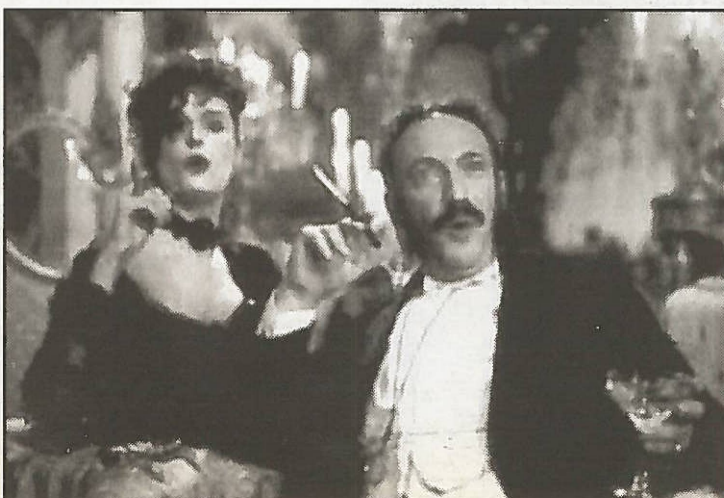
Dansekveld i regi av Tromsø Swingklubb på Kysten fra 20.30 til 22.30. Pris kr 20 for medlemmer og 30 kroner for ikke-medlemmer.

Friluftsliv

Gammekveld. Lyst på nye turvenner? Annenhver tirsdag møtes nye og gamle medlemmer i Fjellgruppa til sosialt samvær i Gammen (lite hus med torvtak mellom Universitetsbiblioteket og Hovedgården). Gratis kaffe og turstønning uten støle muskler.

Seminar

Inger Nordahl, biolog ved Universitetet i Oslo, holder foredrag i feministisk teori. *Naturvitenskapens syn på kvinners natur*, fra Darwin til dags dato, avklares i Hovedgården fra kl 14.15 til 16.00.

Med snøbrett i Kroken

LUFTENS BARON: Med brett under beina og balanse i blodet, må tyngdekraften tåle å bli utfordret.

Alle foto GRY JOHANSEN

På grunn av skredfare har snøbrett-kjørerene i TSI oppholdt seg i Kroken i påskeferien. – Vi savner toppturene til fjells, sier de.

Første påskedag kjørte antropologistudentene Søren Hyldeborg og Espen Marius Foss ned Krokenbakkene.

Brettkjørerene fremstår som to veldig fornuftige unge menn og fordommene blir fort kastet over bord. Det er tydeligvis ikke bare uregjerlige fjortiser som kjører snøbrett.

Mest toppturer

Søren kommer susende nedover bakken, tar sats og flyr et stykke i lufta. Like etter kommer Espen. De har begge holdt på med snøbrett i årevis.

– Det er lett å lære, mener Espen. Søren er ikke enig.

– Det kan være vanskelig å kjøre

ENKELT?: – Dette er lett å lære, insisterer Søren Hyldeborg.

nedover harde og preparerte løyper, påpeker han. Søren er kontaktpersonen til snøbrettgruppa Sniff, en undergruppe med åtte medlemmer til Tromsøstudentenes Idrettslag (TSI).

Puddersnø

Aller best liker de toppturene. En topptur til Tromsdalstind tar omtrent syv timer på truger, mens turen ned tar en halv time.

Hvem orker noe sånt?

– For oss er det en herlig tur. Det er skjønt å få bruke kroppen og turen kan gi en fantastisk naturopplevelse, forklarer Espen med stjerner i blikket. Han forteller om i fjor da de satt og koset seg der oppe i sola, mens byen nedenfor lå i skyggen.

– Det er slike ting som gjør det flott å være student, slår Espen fast. Han minnes flotte turer til Tromsdalstind, Buren, Lille Blåmann, Svarthamaren og Rødtind, og kommer også med et viktig råd til nye snøbrettentusiaster.

– Snakk alltid med lokalfolk om fjellet. Selv går de aldri under skavler og renner, og de har alltid skredsnorer på seg.

Fra bølger til bakker

Historien om brettene startet for 20-30 år siden. Først ble de brukt til å surfe på bølger med, deretter som skateboard. For omtrent ti år siden skiftet underlaget fra asfalt til snø. På den tiden var snøbrett bannlyst i norske alpinbakker. Nå er det mer populært enn noensinne.

Tekst GRY JOHANSEN

OPPTUR: For ti år siden var snøbrettet bannlyst i norske alpinbakker, nå er det mer populært enn noensinne.

Forelskelset i forelskelsen

Det er på tide at en dumdristig matador stikker grillspydet i vår vestlige kulturs hellige ku: Forelskelsen.

Beklager å høres ut som en bitter gammel gubbe. Beklager å ødelegge en vårlig klisjé. Men det er en kjensgjerning: Jo mer misfornøyd man er med livet sitt, jo mer febrilsk forelsker man seg.

Side-
blikk

– Jeg ville bli elsket, så jeg trodde jeg var forelsket, skrev Camus. Når livet er et havarert fly, er forelskelsen fallskjermen vi tar på oss. Men det varer ikke lenge før personlige problemer, rennende mascara og husvask eter seg igjennom fallskjermen som termittmaur. Da blir krasjet mot bakken hardere enn noensinne.

Det er med hellige kyr som med andre populære kyr. Med en gang du angriper dem, får du rasende okser etter deg. Forelskelsen voktes av ensomme, lengtende sjeler på halsstarrig flukt fra lurvete virkeligheter.

– How could I be so immature/to think he would replace the missing elements in me/how extremely lazy of me, synger popstjernen Bjørk. Olé!

Se på forelskelsens terminologi: – Jeg er *fortapt* i henne, jeg har *falt* for henne, hjertet mitt banker *bare* for henne, jeg *gir meg hen*. Selvet forsakes i lengselen etter et sjelelig samleie. Hvis vi bare får en hånd å holde i, går alt så mye bedre. Tror vi. Etterpå blir krasjet hardt.

For å parafrasere Ibsen: – Tar De forelskelsen fra et menneske, tar De livsløgnen fra ham med det samme. Forelskelsen – i seg selv – kan være nydelig. Det er først når den blir en måte å flykte på at den blir en snuskete blindgate. Problemet ligger i forsakelsen av selvet. Vestlige mennesker er for travle til å gjøre en mental husvask. I stedet for å gå i oss selv, forelsker vi oss. I stedet for å prøve å virkelig forbedre livet, strekker vi armene etter tåtesmokken: Den Eneste.

Tekst ERLEND PAASCHE